

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH CONGRESS

(UKASS -2022)

Aksaray University

Aksaray - TÜRKİYE

November 21-22, 2022

PANEL BOOK

SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS

EDITORS

Assoc. Prof. Dr. Yaşar Bahri ERGEN

Prof. Dr. Muhammed SARI

Assoc. Prof. Dr. Mustafa ERGEN

ISBN: 978-625-8254-09-9

<https://tr.iksadkongre.com/ukass2022>

PANEL BOOK

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH CONGRESS (UKASS -2022)

Aksaray University

November 21-22, 2022 / Aksaray – TÜRKİYE

EDITORS

Assoc. Prof. Dr. Yaşar Bahri ERGEN

Prof. Dr. Muhammed SARI

Assoc. Prof. Dr. Mustafa ERGEN

By

IKSAD INSTITUTE

All rights of this book belong to IKSAD. Without permission can't be duplicate or copied.

Authors are responsible both ethically and juridically

IKSAD Publications – 2022 ©

Issued: 30.12.2022

ISBN: 978-625-8254-09-9

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH CONGRESS
(UKASS -2022)

DATE and PLACE

November 21-22, 2022 / Aksaray, Türkiye

ORGANIZATION

IKSAD INSTITUTE
iksadinstitute.org
iksad.org.tr
iksadyayinevi.com
Aksaray University

Organizing Committee

Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN
Assoc. Prof. Dr. Yaşar Bahri ERGEN
Assoc. Prof. Dr. Seyithan SEYDOŞOĞLU

COORDINATOR

Gönül EDEŞLER
Neslihan BALCI

NUMBER of ACCEPTED PAPERS - 149

NUMBER of REJECTED PAPERS - 30

PARTICIPANTS COUNTRY

Türkiye-71, Algeria-8, Bangladesh-1, Bulgaria-1, Canada-1, China-1
Georgia-1, India-16, Indonesia-8, Iran-1, Macedonia-1, Malaysia-1,
Morocco-9, Nigeria-15, Pakistan-6, Romania-3, Serbia-2, Spain-1,
Sri Lanka-2, Tunisia-1, Ukraine-1

***Double blinded evaluation proces**

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)

CONGRESS ADVISORY BOARD

Hamza AYDOĞDU, (Aksaray Valisi)
Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN, (Rector, AksarayUniversity)
Dr. Evren DİNÇER (Aksaray Belediye Başkanı)
Prof. Dr. İbrahim BAKIRTAŞ, (Vice Rector, AksarayUniversity)
Prof. Dr. Ayhan ÖZÇİFCİ, (Vice Rector, AksarayUniversity)
Prof. Dr. Engin DELİGÖZ, (Vice Rector, AksarayUniversity)
Cüneyt Bağdadi GÖKTAŞ (Ticaret Odası Başkanı)
Hasan Basri KURT (Kosgeb Başkanı)
Bekir VAROL (Ahiler Kalkınma Ajansı Sekreteri)
Ali KONUKSEVEN (Kent Konseyi Başkanı, Belediye Meclis Üyesi)
Yaşar KARATAY (Aksaray Gazeteciler Cemiyeti Başkanı)
Hamit ÖZKÖK (Aksaray Ticaret Borsası Başkanı)
Abdülkadir AY (Yeşil Doğa Derneği Başkanı)
Ayhan ŞAHİN (Mimarlar Odası Aksaray İl Temsilciliği Başkanı)
Prof.Dr. Muhammed SARI (Dean, Faculty of Architecture and Design)
Prof.Dr. Necmettin AYGÜN (Dean, Faculty of Islamic Sciences)
Prof.Dr. Kürşat ESER (Dean, Faculty of Dentistry)
Prof.Dr. Arzu DOĞRU (Dean, Faculty of Education)
Prof.Dr. Yusuf YAKAR (Dean, Faculty of Arts and Science)
Prof.Dr. Gülin TABAKAN (Faculty of Economics and Administrative Sciences)
Prof.Dr. Nezahat ALTUNTAŞ DUMAN (Faculty ofCommunication)
Prof.Dr. Mustafa SÖNMEZ (Faculty of Engineering)
Prof.Dr. İbrahim ÖRÜN (Faculty of Health Sciences)
Prof.Dr. Hüseyin ÜNLÜ (Faculty of Sports Sciences)
Prof.Dr. Mehmet GÜL (Faculty of Medicine)
Prof.Dr. Hediye ERDOĞAN (Faculty of Tourism)
Prof.Dr. Mustafa Cemal DARILMAZ (Faculty of Veterinary)
Prof. Dr. Atila GÜL (President of Architectural Sciences Platform), Süleyman Demirel University
Prof. Dr. Ahmet Tuğrul POLAT, (Vice Rector), Selçuk University
Prof. Dr. Bülent YILMAZ (Dean, Faculty of Fine Arts and Design), İnönü Univesity
Prof. Dr. Bülent CENGİZ (Dean, Faculty of Engineering, Architecture and Design), Bartın University
Prof. Dr. Murat ZENGİN (Dean, Faculty of Architecture and Design), Pamukkale University
Prof. Dr. Murat ÖZYAVUZ, (Dean, Faculty of Fine Arts, Design and Architecture), Namık Kemal University
Prof Dr. Alper ÇABUK (Vice Rektör), Eskişehir Technical University
Prof. Dr. Öner DEMİREL (Head, Department of Landscape University) Kırıkkale University
Prof. Dr. Fatih BEKTAŞ (Dean, Faculty of Sports Sciences), Trabzon University

LOCAL ORGANIZING COMMITTEE

Assoc. Prof. Dr. Yaşar Bahri ERGEN (Başkan), Aksaray University
Assist. Prof. Dr. Bahattin Ali TÜRKMENOĞULLARI, Aksaray University
Assist. Prof. Dr. Havva Ülgen BEKİŞOĞLU, Aksaray University
Lect. Rana ATA ÜNSAL, Aksaray University
Lect. Çiğdem GÜREL AĞIR, Aksaray University
Lect. Gamze Hazal, AKTAŞ, Aksaray University
Res. Assist. Kemal Furkan ULUSOY, Aksaray University
Res. Assist. Selin DURAN, Aksaray University
Res. Assist. Ahmet Fazıl BAYRAKCI, Aksaray University
Res. Assist. Elif ASLAN, Aksaray University

CONGRESS SECRETARIAT COMMITTEE

Assoc. Prof. Dr. Yaşar Bahri ERGEN, Aksaray University
Faculty Secretary Ümit AKPINAR, Aksaray University
Lect. Ahmet Fazıl BAYRAKCI, Aksaray University
Res. Assist. Elif ARSLAN, Aksaray University

SIMULTANEOUS AND TRANSLATION COMMITTEE

Assoc. Prof. Dr. Elif TOKDEMİR DEMİREL, Kırıkkale University
Ass. Prof. Dr. Işıl Günseli KAÇAR, Middle East Technical University
Inst. Gülseren GÜLDESTE, Ufuk University
Inst. Merve ŞENOL, Ufuk University
Doğa Armağan DEMİREL, MA Student at Goethe University, Frankfurt

INTERNATIONAL SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. Abdullah KELKİT, Çanakkale 18 March University
Prof. Dr. Ahmet Tuğrul POLAT, Selçuk University
Prof. Dr. Ali TÜRİK, Süleyman Demirel University
Prof. Dr. Alper ÇABUK, Eskişehir Technical University
Prof. Dr. Atila GÜL, Süleyman Demirel University
Prof. Dr. Aybike Ayfer KARADAĞ, Düzce University
Prof. Dr. Bahar TÜRKYILMAZ, Ege University
Prof. Dr. Banu Ç.KURDOĞLU, Karadeniz Technical University
Prof. Dr. Banu Ö.KURTASLAN, Selçuk University
Prof. Dr. Barış KARA, Aydın Adnan Menderes University
Prof. Dr. Barış ERGEN, Erciyes University
Prof. Dr. Berna ÜSTÜN, Eskişehir Technical University
Prof. Dr. Bernie L.DAHL, Purdue University (U.S.A.)
Prof. Dr. Bilge ARMATLI KÖROĞLU, Gazi University
Prof. Dr. Bülent CENGİZ, Bartın University
Prof. Dr. Bülent YILMAZ, İnönü University
Prof. Dr. Cenap SANCAR, Karadeniz Technical University
Prof. Dr. Claudia JUROWSKI (Northern Arizona University, U.S.A.),
Prof. Dr. Ebru V.ÖCALIR, Gazi University
Prof. Dr. Elif E.ŞİŞMAN, Namık Kemal University
Prof. Dr. Ercan KÖSE, Karadeniz Technical University
Prof. Dr. Erkan POLAT, Süleyman Demirel University
Prof. Dr. Ersan BAŞAR, Karadeniz Technical University
Prof. Dr. Ertuğ DÜZGÜNEŞ, Karadeniz Technical University
Prof. Dr. Faris KARAHAN, Atatürk University
Prof. Dr. Figen Dilek İLKE, Ankara University
Prof. Dr. Gül Sayan ATANUR, Bursa Technical University
Prof. Dr. Gülşen AYTAÇ, İstanbul Technical University
Prof. Dr. Güzin KONUK, Konya Food and Agriculture University
Prof. Dr. Hakan ALPHAN, Çukurova University
Prof. Dr. Hakan ALTINÇEKİÇ, İstanbul University
Prof. Dr. Hakan OĞUZ, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof. Dr. Halim PERÇİN, Ankara University
Prof. Dr. Hasan YILMAZ, Atatürk University
Prof. Dr. Hüseyin DİRİK, İstanbul University
Prof. Dr. İclal DİNÇER, Yıldız Technical University
Prof. Dr. Ilgar KIRZIOĞLU, Mehmet Akif Ersoy University
Prof. Dr. İlkay ÖZDEMİR, Karadeniz Technical University
Prof. Dr. İsa ELİRİ, Kırıkkale University

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)

Prof. Dr. Kağan GÜNÇE, Eastern Mediterranean University,
Prof. Dr. Koray VELİBEYOĞLU, İzmir Institute of Technology
Prof. Dr. Kürşad DEMİREL, Çanakkale 18 March University
Prof. Dr. Latif G. KAYA, Mehmet Akif Ersoy University
Prof. Dr. Levent GENÇ, Çanakkale 18 March University
Prof. Dr. Makbule ERDOĞDU, Kırşehir Ahi Evran University
Prof. Dr. Marec LORENC, University of Wroclaw (Poland)
Prof. Dr. Mehmet A. IRMAK, Atatürk University
Prof. Dr. Mehmet Faruk ALTUNKASA, Çukurova University
Prof. Dr. Mehmet SOMUNCU, Ankara University
Prof. Dr. Mehmet TOPAY, Süleyman Demirel University
Prof. Dr. Mehmet TUNCER, Çankaya University
Prof. Dr. Murat AKTEN, Süleyman Demirel University
Prof. Dr. Murat KILIÇ, Kırıkkale University
Prof. Dr. Murat ÖZYAVUZ, Namık Kemal University
Prof. Dr. Murat ZENGİN, Pamukkale University
Prof. Dr. Mustafa BULAT, Atatürk University
Prof. Dr. Muzaffer YÜCEL, Çukurova University
Prof. Dr. Nadide SEÇKİN, Kırklareli University
Prof. Dr. Nazan KUTER, Çankırı University
Prof. Dr. Nigün GÖRER TAMER, Gazi University
Prof. Dr. Nilay COŞGUN, Gebze Technical University
Prof. Dr. Nuriye PEKER SAY, Çukurova University
Prof. Dr. Osman TUTAL, Eskişehir Technical University
Prof. Dr. Osman UZUN, Düzce University
Prof. Dr. Ömer İ.TULUK, Karadeniz Technical University
Prof. Dr. Öner DEMİREL Kırıkkale Üniversitesi
Prof. Dr. Özge ÖZDEN FULLER, Near East University
Prof. Dr. Pınar DİNÇ, Gazi University
Prof. Dr. Rashmi GUJRATİ, CT University, India
Prof. Dr. Dr.Rıdvan POLAT, Bingöl University
Prof. Dr. Ruşen KELEŞ, Retired Academic
Prof. Dr. Saye Nihan ÇABUK, Eskişehir Technical University
Prof. Dr. Serkan ÖZER, Atatürk University
Prof. Dr. Serpil ÖNDER, Selçuk University
Prof. Dr. Sevgi YILMAZ, Atatürk University
Prof. Dr. Sonay ÇEVİK, Karadeniz Technical University
Prof. Dr. Şevket ALP, Van Yüzüncü Yıl University
Prof. Dr. Şükran ŞAHİN, Ankara University
Prof. Dr. Tanay BİRİŞÇİ, Ege University
Prof. Dr. Taşkın ÖZTAŞ, Atatürk University
Prof. Dr. Tuğba KİPER, Tekirdağ Namık Kemal University
Prof. Dr. Turan YÜKSEK, Recep Tayip Erdoğan University

Prof. Dr. Tülühan YILMAZ, Çukurova University
Prof. Dr. Türkan GÖKSAL ÖZBALTA, Balıkesir University
Prof. Dr. Ülkü DUMAN YÜKSEL, Gazi University
Prof. Dr. Ümit ERDEM, Aegean University
Prof. Dr. Ümit YILMAZ, University of Georgia
Prof. Dr. Ümmü Gülsüm DAĞLIOĞLU, Necmettin Erbakan University
Prof. Dr. Y.Çağatay SEÇKİN, İstanbul Technical University
Prof. Dr. Yılmaz ÇATAL, Süleyman Demirel University
Prof. Dr. Yusuf KURUCU, Ege University
Prof. Dr. Zafer C. ÖZKAN, Karadeniz Technical University
Prof. Dr. Zafer ÖLMEZ, Artvin Çoruh University
Prof. Dr. Ziya GENÇEL, Akdeniz University
Prof. Dr. Zöhre POLAT, Adnan Menderes University
Assoc. Prof. Dr. Ahmet BENLİAY, Akdeniz University
Assoc. Prof. Dr. Alper SAĞLIK, Çanakkale 18 March University
Assoc. Prof. Dr. Ayşe KALAYCI ÖNAÇ, Katip Çelebi University
Assoc. Prof. Dr. Arzu KALIN, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Ayçim T. BAŞKAYA, İstanbul Technical University
Assoc. Prof. Dr. Aygün ERDOĞAN, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Aysun Canbaş TUNA, Bolu Abant İzzet Baysal University
Assoc. Prof. Dr. Aylin SALICI, Hatay Mustafa Kemal University
Assoc. Prof. Dr. Banu KARAŞAH, Artvin Çoruh University
Assoc. Prof. Dr. Binali TERCAN, Abant İzzet Baysal University
Assoc. Prof. Dr. Buket ÖZDEMİR IŞIK, Trabzon University
Assoc. Prof. Dr. Burçin EKİCİ, Tekirdağ Namık Kemal University
Assoc. Prof. Dr. Bülent TURGUT, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Can KARAGÜLLE, Abant İzzet Baysal University
Assoc. Prof. Dr. Canan CENGİZ, Bartın University
Assoc. Prof. Dr. Cengiz TAVŞAN, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Çiğdem Ayhan KAPTAN, Çanakkale 18 March University
Assoc. Prof. Dr. Çiğdem SAKICI, Kastamonu University
Assoc. Prof. Dr. Cumhuriyet GÜNGÖROĞLU, Karabük University
Assoc. Prof. Dr. Demet EROL, Gazi University
Assoc. Prof. Dr. Derya SARI, Artvin Çoruh University
Assoc. Prof. Dr. Doruk Görkem ÖZKAN, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. E. Seda ARSLAN, Süleyman Demirel University
Assoc. Prof. Dr. Ebru Erbaş GÜRLER, İstanbul Technical University
Assoc. Prof. Dr. Ebru ERSOY TONYALIOĞLU, Aydın Adnan Menderes University
Assoc. Prof. Dr. Elif AKPINAR KÜLEKÇİ, Atatürk University
Assoc. Prof. Dr. Elif BAYRAMOĞLU, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Elif Merve ALPAK, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Elif SÖNMEZ, Altınbaş University
Assoc. Prof. Dr. Emrah YALÇINALP, Karadeniz Technical University

Assoc. Prof. Dr. Engin EROĞLU, Düzce University
Assoc. Prof. Dr. Ersin TÜRK, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Ertan DÜZGÜNEŞ, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Filiz TAVŞAN, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Füzuan ASLAN, Kırklareli University
Assoc. Prof. Dr. Hande Sanem ÇINAR, İstanbul University
Assoc. Prof. Dr. Hilal SURAT, Artvin Çoruh University
Assoc. Prof. Dr. Hilal TURGUT, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Işık SEZEN, Atatürk University
Assoc. Prof. Dr. İ. Emre KAVUT, Mimar Sinan Fine Arts University
Assoc. Prof. Dr. Kübra YAZICI, Yozgat Bozok University
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Akif ERDOĞAN, Mustafa Kemal University
Assoc. Prof. Dr. Mehmet ÇETİN, Kastamonu University
Assoc. Prof. Dr. Meliha AKLIBAŞINDA, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University
Assoc. Prof. Dr. Merve Ersoy MİRİCİ, Bursa Technical University
Assoc. Prof. Dr. Murat YEŞİL, Ordu University
Assoc. Prof. Dr. Mustafa ERGEN, Sakarya University of Applied Sciences
Assoc. Prof. Dr. Müberra PULATKAN, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Neslihan DEMİRCAN, Atatürk University
Assoc. Prof. Dr. Nilgün GÜNEROĞLU, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Nurdan ERDOĞAN, İzmir Demokrasi University
Assoc. Prof. Dr. Oğuz KURDOĞLU, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Osman ARAYICI, Mimar Sinan Fine Arts University,
Assoc. Prof. Dr. Ömer ATABEYOĞLU, Ordu University
Assoc. Prof. Dr. Ömer Kamil ÖRÜCÜ, Süleyman Demirel University
Assoc. Prof. Dr. Ömer Lütfi ÇORBACI, Recep Tayyip Erdoğan University
Assoc. Prof. Dr. Pervin YEŞİL, Ordu University
Assoc. Prof. Dr. Sara DEMİR, Bursa Technical University
Assoc. Prof. Dr. Sefa AKBULUT, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Sema MUMCU, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Serap YILMAZ, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Sercan EROL, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Sertaç GÜNGÖR, Selçuk University
Assoc. Prof. Dr. Sevgi GÖRMÜŞ CENGİZ, İnönü University
Assoc. Prof. Dr. Sevgi ÖZTÜRK, Kastamonu University
Assoc. Prof. Dr. Sibel SARIÇAM, Osman Gazi University
Assoc. Prof. Dr. Sima POUYA, İnönü University
Assoc. Prof. Dr. Sultan S. KURT KONAKOĞLU, Amasya University
Assoc. Prof. Dr. Şebnem ERTAŞ BEŞİR, Akdeniz University
Assoc. Prof. Dr. Şule KISAKÜREK, Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Assoc. Prof. Dr. Tahsin TILMAZ, Akdeniz University
Assoc. Prof. Dr. Tendü Hilal GÖKTUĞ, Adnan Menderes University
Assoc. Prof. Dr. Tonguç TOKOL, Marmara University

Assoc. Prof. Dr. Tuğba DÜZENLİ, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Ufuk COŞGUN, Karabük University
Assoc. Prof. Dr. Uzeyir KARAHALİL, Karadeniz Technical University
Assoc. Prof. Dr. Ümit ARPACIOĞLU, Mimar Sinan Fine Arts Üniversitesi
Assoc. Prof. Dr. Yasin DÖNMEZ, Karabük University
Assoc. Prof. Dr. Yaşar Bahri ERGEN, Aksaray University
Assoc. Prof. Dr. Yıldız AKSOY, İstanbul Civilization University
Assoc. Prof. Dr. Z.Ezgi KAHRAMAN, Çankaya University
Assoc. Prof. Dr. Zeynep PİRSELİMOĞLU BATMAN, Uludağ University
Assoc. Prof. Dr. Zuhâl DİLÂVER, Ankara University
Ass. Prof. Dr. Merih KASAP, Altınbaş University
Ass.Prof.Dr.Elif KARACA, Çankırı Karatekin University
Inst. Dr. Gülşah BİLGE, Ordu Üniversitesi
Inst. Dr. Volkan ATEŞ, Kırıkkale University
Inst. Dr.Sibel AKTEN, Isparta University of Applied Sciences
Ass.Prof.Dr.Ayhan KARADAYI, Karadeniz Technical University
Ass.Prof. Dr.Bahar Başer KALYONCUOĞLU, Medipol University
Ass.Prof. Dr.Berkant KONAKOĞLU, Amasya University
Ass.Prof.Dr.Bora YILDIRIM, Kırıkkale University
Ass.Prof.Dr.Demet YILMAZ YILDIRIM, Karadeniz Technical University
Ass.Prof.Dr.Duygu DOĞAN, Denizli Pamukkale University
Ass.Prof.Dr.Elif AKYOL ŞATIROĞLU, Recep Tayyip Erdoğan University
Ass.Prof.Dr.Dr.Elif SAĞLIK, Çanakkale 18 March University
Dr.Elif TOPÇU, Ministry of Agriculture and Forestry
Ass.Prof. Dr.Eylül MALKOÇ, Trakya University
Ass.Prof. Dr.Gökhan Hüseyin ERKAN, Karadeniz Technical University
Ass.Prof.Dr.Gümüş Funda GÖKÇE, Düzce University
Ass.Prof.Dr.Halil DUYMUŞ, Çukurova University
Ass.Prof.Dr. İbrahim BAKIR Akdeniz University
Ass.Prof.Dr. İbrahim HOŞAFLIOĞLU, Iğdır University
Ass Prof.Dr.Kıymet Pınar KIRKIK AYDEMİR, Bolu Abant İzzet Baysal University
Ass.Prof.Dr.Kumru ARAPKİROĞLU, Bilkent University
Ass.Prof.Dr.Mahire ÖZÇALIK, Kırıkkale University
Ass.Prof.Dr.Meryem Bihter BİNGÜL BULUT, Kırıkkale University
Ass.Prof.Dr.Dr.Muhammed Ali ÖRNEK, İstanbul Technical University
Ass.Prof.Dr.Mustafa ATMACA, Mustafa Kemal University
Ass.Prof.Dr.Mustafa Reşat SÜMERKAN, Karadeniz Technical University
Ass.Prof.Dr.Oğuz ATEŞ, Kırklareli University
Ass.Prof.Dr. Zuhâl ÖZÇETİN, Uşak University
Ass.Prof.Dr.Orkun AKTAŞ, Kırıkkale University
Ass.Prof.Dr.Osman ÜÇÜNCÜ, Karadeniz Technical University
Ass.Prof.Dr.Ömer Faruk UZUN, Sakarya University of Applied Sciences
Ass.Prof.Dr.Özgür Kamer AKSOY, Adnan Menderes University

Ass.Prof.Dr..Özlem ERDOĞAN, Kırklareli University
Ass.Prof.Dr. Serhat CENGİZ, İnönü University
Ass.Prof.Dr.Simay KIRCA, İstanbul University
Ass.Prof.Dr.Şeyma ŞENGÜR, Ordu University
Ass.Prof.Dr.Şirin Gülcen EREN, Süleyman Demirel University
Ass.Prof.Dr..Taki Can METİN, Kırklareli University,
Dr..Tuğba ÜSTÜN, Namık Kemal University
Dr.Sahar POUYA
Dr.Sibel AKTEN, Isparta University of Applied Sciences
Dr.Didem Eylem DİZDAR, Bilkent University
Dr.Mehmet KARACA, Metroplan
Dr.Oktan NALBANTOĞLU, Bilkent University

III. ULUSLARARASI KENTSEL ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

Aksaray Üniversitesi ile İKSAD iş birliğiyle düzenlenmiş olan kongrenin açılış konuşmaları ardından düzenlenen Kentsel Araştırmalar konulu Panel ve Kongrenin kısaca geçmişinin sunumu bağlamındaki program. Amasya Üniversitesi'nin ev sahipliğinde **I.Kentsel Araştırmalar Sempozyumu (UKAS 2015)**, 24-26 Haziran 2015 tarihleri arasında katılımlı yüz yüze olarak "**Tarihi Kentler**" başlığı altında düzenlenmiştir. **II.Kentsel Araştırmalar Sempozyumu (UKAS 2019)** ise Siirt Üniversitesi'nin ev sahipliğinde katılımlı ve yüz yüze 26-28 Eylül 2019 tarihleri arasında "**Kentlere Dair Genel Bilgiler**" başlıklı olarak düzenlenmiş olup Uluslararası Yayınevi olan "Gece Kitaplığı" tarafından Kongre Kitapçığının basımı yapılmıştır. 1. ve 2. "**Kentsel Araştırmalar Kongre Serisi (UKAS)**"nin devamı olarak **3. Uluslararası Kentsel Araştırmalar Kongresi (UKASS2022)**, "Kent Tarihi", "Kent Ekolojisi", "Kent Planlaması", "Kentsel Sürdürülebilirlik" ve "Kent Yönetimi" "vb. kent ile ilgili konularında uzaktan erişimli (online) ve yüz yüze (hibrit uygulama) olmak üzere 21-22 Kasım 2022 tarihleri arasında Aksaray Üniversitesi'nde gerçekleştirilecektir.

Etkinlik Tarihi	21-22 Kasım 2022
(21 ve 22 Kasım 2022 Pazartesi ve Salı Günleri Kongre Tarihleri) (22 Kasım 2022 Salı Günü-Gezi) Kongre Kayıt: 9:00 Kongrenin açılışı ve Panele katılım için kayıt: 09:00-10:00 arası Mimarlar Odası Yarışma Projeleri Sergisi : 09:00-10:00 arası	
General presentation of the program: Ass. Prof. Dr. Meryem Bihter Bingül Bulut	

AÇILIŞ PROGRAMI / 21.11.2022	
Açılış Saati	10:00
KONUŞMACILAR	
1-Doç.Dr. Yaşar Bahri ERGEN <i>Kongre Başkanı</i>	
2-Prof.Dr. Muhammed SARI <i>Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Dekanı</i>	
3-Prof.Dr. Yusuf ŞAHİN <i>Aksaray Üniversitesi Rektörü</i>	
4- Dr. Mustafa Latif EMEK <i>İKSAD Başkanı</i>	
5-Kent Konseyi Başkanı	
6-Kalkınma Ajansı Başkanı	
7-İş Adamları Derneği Başkanı	
8-Dr. Evren DİNÇER <i>Aksaray Belediye Başkanı</i>	
9-Hamza AYDOĞDU <i>Aksaray Valisi</i>	
Plaket Töreni (Sponsorlara)	
Çay, Kahve Molası	11:30 – 12:00

PANEL, SALON-1

TARİH: 21.11.2022

SAAT: 12:00 – 13:30

Prof. Dr. Ruşen KELEŞ

Moderatör

(Kent Yönetiminde ve Kent Planlamasında Hukuk ve Ahlak Kuralları)

Prof. Dr. Hülagü KAPLAN

Şehir Plancısı

(Gazi Üniversitesi-Emekli Öğretim Üyesi)

(Aksaray Boyutundaki Kentlerde Kullanılabilecek Toplu Taşıım Sistemlerinin Değerlendirilmesinin Sürdürülebilir Ulaşım İlişkilendirilmesi)

Prof. Dr. Öner DEMİREL

Peyzaj Mimarı

*(Kırıkkale Üniversitesi Güzel sanatlar Fakültesi Öğretim Üyesi)
(Kent İklimi ve Ekoloji)*

Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN

Kamu Yönetimi Uzmanı

(Aksaray Üniversitesi Rektörü)

(Üniversitenin Aksaray'ın Şehirleşmesine Etkisi)

Prof. Dr. Murat ERMAN

Tarım ve Kırsal Alan Uzmanı

*(Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi-BURSA)
(Kent ekosistemi İçin Kır'ın Önemi)*

Öğle yemeği : 14:00-15:00 arası

Gezi Programı : 15:00-18:30 arası

Akşam Yemeği: 19:00

Yaşar Bahri ERGEN

Yasar Bahri Ergen graduate from stanbul State Academy of Engineering and Architecture Department of Architecture in 1973. In 1976 he completed his mastre degree at the Istanbul State Academy of Engineering and Architecture in Urban Planning. From 1983 to1984 he lived in the USA to Doctorate Degree from Gazi University in 1987.

His academic life started in 1982 and took turn from the USA to Gazi University. In 1995 he established Department of Urban and Regional Planning at Bozok and in 2009, he established Department of Urban and Regional Planning at Amasya University. In 2017, he established Faculty of Fine Arts and Design at Siirt University. İn 2018 he received the title of Associate Professor. Later, he changed university and started working at Aksaray University in 2021. Currently, he Works at Aksaray University.

Muhammed SARI

1981 Aksaray doğumlu olan Muhammed SARI, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden 2003 yılında mezun olmuştur. 2003 yılında başladığı Yüksek Lisansı 2005 yılında tamamlamıştır. Selçuk Üniversitesinde 2006 yılında Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi alanında başladığı doktora eğitiminden 2011 Ekim'inde mezun olmuştur. 2012'de ise Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalında Yrd. Doç. Dr. olarak başlamıştır. 2016 yılında Doçent, 2021 yılında Profesör unvanını almıştır. 2015-2021 yılları arasında Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcılığı görevini yürütmüştür. 2021 yılında ise Aksaray Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Dekanlığı görevine atanmış ve bu görevine halen devam etmektedir.

Muhammed SARI'nın Yakın Dönem Türk Siyasi Tarihinde Cami Bey; Atatürk Dönemi İç Anadolu Bölgesi'nde İmar-İskân Faaliyetleri ve Londra Merkezli Ermeni, Osmanlı ve Yahudi Kuruluşları (1871-1913) adlı üç kitabı ile Ahmet Refik'in Türkiye'de Mülteciler Meselesi (1849-1851) adlı günümüz Türkçesine çevirdiği kitabı vardır. Ulusal ve Uluslararası düzeyde makale ve bildirileri bulunan Muhammed Sarı, Evli ve iki çocuk babasıdır. İngilizce bilmektedir.

Mustafa ERGEN

Mustafa Ergen graduated from the Department of Landscape Architecture, Abant İzzet Baysal University, Turkey, in 2000. In 2005, he completed his first master's degree in Urban and Regional Planning at the Gebze Institute of Technology, Turkey. He completed his second master's degree in Landscape Architecture at Anhalt University of Applied Sciences, Germany, in 2006. During 2007–2008, he studied Geographic Information Systems and Remote Sensing at the Mediterranean Agronomic Institute of Chania, Greece, and was granted a specialization diploma in Environmental Management. He also received a Dr. Ing. from the Technical University of Dortmund, Germany. In 2005, he started his professional life in the Department of Landscape Architecture at Yüzüncü Yıl University. Between 2010 and 2016, he worked in the Department of Urban Design and Landscape Architecture at Amasya University in Turkey. The period of 2016-2021, he worked in the Department of Architecture at Siirt University. In 2021, he started to work at the Sakarya University of Applied Sciences. Currently, he works in the Department of Landscape Architecture, Faculty of Agriculture, Sakarya University of Applied Sciences in Turkey.

KONGRE BAŞKANI DOÇ.DR. YAŞAR BAHRI ERGEN'İN AĐILIŐ KONUŞMASI

Sayın Valim, Sayın Rektörüm, Sayın Belediye BaŐkanım, Saygı Değer Rektör Yardımcılarım, Sayın Dekanlarım, Değerli misafirler, Öğretim üyeleri ve elemanları ile sevgili öğrenciler Bap projesi ile Amasya Üniversitesinde Kentsel Araştırmalar Konferansı 1 olarak başlayıp devam eden bu etkinliğin 2. cisi Siirt Üniversitesinde yapılmıştır. Bugünkü etkinlik olarak açılıŐını yaptığımız 3. Uluslararası Kentsel Araştırmalar Konferansına hoş geldiniz.

Kentsel Araştırmalar ile ilgili çalışmalar 2015 yılında Amasya Üniversitesinde BAP projesi olarak baŐlamıŐ olup Sempozyum etkinliğinin ardından kitap basımı için yapılan çalışmalar aŐamasında katılımcıların büyük bir çoğunluğu makale vb. yayın yoluyla değerlendirmek istemeleri nedeniyle etkinlik sözlü sunumları, özet olarak yer almıştır. Siirt Üniversitesinde 2019 yılında yapmıŐ olduğumuz 2. Uluslararası Kentsel Araştırmalar Sempozyumu etkinliğinin bildiri sunumları ardından bildiri sahipleri kitap bölümü olarak yayınlanması tercihi nedeniyle, sempozyum sadece özet sözlü sunumlar olarak yer almış olup “KENTSEL ARAŞTIRMALAR 2” adlı kitap bölümü kapsamında kitap olarak yayınlanmıŐtır.

Aksaray Üniversitesinde düzenlemiŐ olduğumuz 3. Uluslararası Kentsel Araştırmalar Konferansı ise Üniversitemiz ile İKSAD organizasyonu kapsamında yapılmakta olup, 80 yabancı ülkeden ve 66 Türkiye’den bildiri ile katılımın tamamının zoom ile yapılması tercih edilmiŐtır. Bu konferansın düzenlenmesi uzaktan sunum tercihi nedeniyle Konferansın açılıŐının Aksaray Üniversitesinde yüz yüze yapılması programlanmıŐ olduğundan, açılış konuşmalarının sonrası Kentsel Araştırmalar Konusunda bir panel ile zenginleŐtirilmiŐtır. Bu bağlamda düzenlenen Panel Sayın hocam Prof. Dr. Ruşen Keleş’in yönetiminde, kendi konularında uzman olan panelistlerin sunumları ve tartıŐmaları kapsamında yapılmıştır.

Konferansımızın açılışı ve ardından Kentsel Araştırmalar konulu Panelimizin ardından 1. Gün etkinliği tamamlanmış olacaktır. 2. Gün ise 80 yabancı ülkeden ve 66 Türkiye’den olan katılımcılar bildirimlerini uzaktan zoom ile sunacak olup, Panel kitapçığı, paneldeki bildiri sunum özetleri ile bildirin tam metinlerin basımı İKSAD organizasyonu tarafından sağlanacaktır.

Tüm katılımcılara katkılarından ve katılımlarından dolayı teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Doç.Dr. Yaşar Bahri ERGEN
Kongre Başkanı

MİMARLIK VE TASARIM FAKÜLTESİ DEKANI'NIN AÇILIŞ KONUŞMASI

Bugün Türkiye’de ayrı bir araştırma sahasına dönüşen şehir araştırmaları, farklı bilim dallarını alakadar etmesi sebebiyle farklı açılardan ele alınır hale gelmiştir. Bu memnuniyet verici bir durumdur. Öyle ki, bir şehrin tarihi, kültürel, mimari ve insani unsurlarının her yönüyle incelenip ele alınması hiç şüphesiz o şehre olan aidiyet duygununu da güçlendirir.

Şehir araştırmalarında sosyologlar şehir tiplerine ve şehir-insan ilişkilerine odaklanırken, coğrafyacılara şehir-insan-mekan ilişkisine, tarihçiler; tarihçiler şehirlerin tarihi seyri ve politik ilişkilerine, mimarlar ise; şehirlerin planlanması, sosyal alanların düzenlenmesi gibi noktalara odaklanırlar.

Bu temel eğilimlerden hareketle şehirlerin gelişimi noktasında her bir ilim sahası farklı bir yöntem takip etmiştir. Bu farklılık her ne kadar bir karmaşa gibi gözükse de aslında bunların ortak bir alanda mezc edilmesi şehir araştırmalarını daha fonksiyonel bir hale getirecektir.

Şehir araştırmalarında mimarlık sahasına bakıldığında, aslında bu durumun bir mühendislik sahasından çok daha ileri bir boyutta olduğu anlaşılır. Yani şehirlerin imarını güzel sanatlar bakış açısıyla incelediğimizde bu saha ilim sahasının ilim sahasından farklı olarak orijinaliteye, sübjektifliğe, üsluba ve şahsiyete önem verdiği görülecektir. Durum yalnız sanatçı ya da mimar açısından değil, medeniyetler açısından da aynıdır. Büyük ve güçlü bir medeniyetin ortaya koyduğu **estetik telakki** de **eserlerin de** orijinal olduğu kolayca müşahede edilebilir. Yani bu saha taklidi, kopyayı, teksiri, şahsiyetsizliği çirkin bulur ve reddeder. Bu yönüyle ister tarihçi ister mimar, ister sanatçı ister sosyolog olsun, kendine has üslubunu korudukça tıpkı bir medeniyet gibi canlılığını ve dinamizmini ayakta tutabilir.

Hülasa, bu tür sempozyum, kongre, çalıştay, panel gibi ilmi faaliyetlerin bahsetmiş olduğumuz üzere orijinal, kalıcı ve insan unsurunu öncelik olarak ele alan araştırma sahalarına yön vereceği kanaatindeyim. Bu sebeple Kongremizin hayırlara vesile olmasını temenni eder, tüm katılımcılara ve bilim camiasına yararlı olacağını umduğum bu bilimsel etkinliğe katkıda bulunanlara da teşekkür ederim.

Prof. Dr. Muhammed SARI
Aksaray Üniversitesi
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi
Dekani

İKSAD BAŞKANI MUSTAFA LATİF EMEK'İN AÇILIŞ KONUŞMASI

Türkiye'nin coğrafi olarak bir cazibe merkezi konumunda olduğunu dile getiren Dr. Emek, binlerce yıldır bu topraklarda çok sayıda savaş yaşandığını ve yaşananların bölgelerin demografik yapılarını da değıştirdiğini ilettili. Bu değışimin bölgelerin ihtiyaçlarını da farklılaştırdığına dikkat çeken İKSAD Başkanı, "Hâlihazırda ülkemiz, etrafında yaşanan savaşlar nedeniyle pek çok mülteciyi misafir ediyor. Kentsel araştırmalara ilişkin çalışmalar bu noktada önemli.

**KONGRE ONURSAL BAŞKANI AKSARAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ PROF.DR.
YUSUF ŞAHİN'İN AÇILIŞ KONUŞMASI**

Sayın Valim, Belediye BaŐkanım, Değerli Öğretim Üyeleri ve Değerli Misafirler;

Üniversitemiz Mimarlık ve Tasarım Fakültesi tarafından düzenlenen ve Üniversitemiz ile İKSAD ortaklığında gerçekleştirilmiş olan “3. Uluslararası Kentsel Araştırmalar Sempozyumu” na hoş geldiniz.

Konferansın Uluslararası Kentsel Araştırmalar Sempozyumu olarak 1.cisi Amasya’da Tarihi Kentler, ikincisi “Uluslar Arası Kentsel Araştırmalar Sempozyumu 2” Tarihi Kentler ve Kentsel Gelişim olarak düzenlenmiştir. Bu etkinliklerin ardından Aksaray Üniversitemizde 3. Uluslararası Kentsel Araştırmalar Konferansı ve panel olarak yapılan etkinliğimize, siz bilim adamlarının katılımıyla Kentsel Yaşam kalitesinin toplantımızda tartışılacak olması bizleri mutlu etmiştir.

Üniversitemizin gelişiminde hiç Şüphesiz Mimarlık ve Tasarım Fakültesi ve bu fakültemizin Mimarlık Bölümü aktif rol almaktadır. Bir yandan eğitim öğretim faaliyetleri ile ilimize ve bölgemize meslek alanında elemanlar kazandırırken diğer taraftan daha nitelikli yapı meydana getirmek, kentsel mekan oluşturmak ve de Aksaray’da kentsel yaşam kalitesini artırmak gibi mühim bir vazife icra etmektedir. Őuan düzenlenmekte olan Sempozyum da buna yönelik etkinliklerden birisidir.

Bilindiği gibi Aksaray Şehri, Kapadokya bölgesi içinde yer alan tarihi kent yapısı ve kültürü itibarıyla önemli bir özelliğe sahiptir. Öncelikle yeraltı Şehir özelliği, bunun yanı sıra Selçuklu, Osmanlı dönemi mimari kültürüne sahip olması bölgenin tarihi önemini vurgular. Ayrıca Şehrin önemli simgelerinden Sultan Hanı, Somuncu Baba Türbesi, Ulu Camiisi, Zinciriye Medresesi gibi dini ve mimari yapılar Şehrin mayasını da hiç Şüphesiz büyük oranda etkilemiştir. Aksaray’ın Anadolu’nun merkezinde yer alması da buranın Şehir yapısının önemini artıran özelliklerindedir. Toplum yapısı olarak Anadolunun Tarım ve Hayvancılık özelliğinin bu bölgede ağırlıklı olduğu ve Aksaray Üniversitesiyle kentleşmede önemli mesafeler kat eden illerimiz içinde yer alan bir ilimizdir.

Yukarıdaki özellikler doğrutusunda Sempozyumda, Kentsel Araştırmalar ana teması kapsamında Kentleşme sürecinde yer alan Kentler olarak Fiziki Mekan ve Toplumsal yapıyı ilgilendiren konuların konferansta ve özellikle bu panelde tartışılmış olması ülkemizdeki kentlerdeki yaşam kalitesinin artırılmasına da katkı sunacağı yadsınamaz.

Bu bağlamda Konferans ve Konferans öncesi açılış konuşmalarının ardından, Sayın Hocam Prof.Dr. Ruşen Keleş’in moderatörlüğünde yapılan Panel etkinliğine katkı sunacak olan Sayın Panelistlere ve Panele katılımınız nedeniyle siz değertli dinleyicilerimize tekrar hoş geldiniz diyor ve Őükranlarımı sunuyorum.

Prof.Dr. Yusuf ŞAHİN
Aksaray Üniversitesi Rektörü

PHOTO GALLERY

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Akсарay, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

III. INTERNATIONAL URBAN RESEARCH PANEL (UKASS -2022)
SUBJECT: URBANIZATION PROBLEMS
November 21, 2022 / Aksaray, Türkiye
(THE PANEL BOOK)
tr.iksadkongre.com/ukass2022

ÖNSÖZ

Aksaray Üniversitesi'nin öncülüğünde düzenlenen ve 21-22 Kasım 2022 tarihlerinde gerçekleştirilen III Uluslararası Kentsel Araştırmalar Kongresi, Aksaray'da başarıyla tamamlandı. Sayın Rektör Prof. Dr. Yusuf Şahin'in yıllardan beri önemle üzerinde durduğu ve düzenlenmesine öncülük ettiği bu toplantıya üniversite yöneticileri, öğretim üyeleri ve öğrenciler kadar, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanlar da katılarak Katkılarda bulundular. Her zaman belirtmeye çalıştığım gibi, üniversitelerin dört duvar arasına kapanmış, salt ders vermekle görevli kurumlar olarak çalışmalarını ve buldukları kentin, bölgenin ve hatta ülkenin sorunlarına eğilip o alanlarda da katkıda bulunmaları gerekir. Karşılıklı görüş alışverişi ve etkileşim, bilimsel yöntemlerle varılan sonuçların birlikte değerlendirilmesi ve halkın yararlanmasına sunulması üniversitelerimize gerçek anlamda akademik kuruluş niteliği kazandırır. Bu türlü toplantılara yabancı ülkelere de katılımcıların, bilimsel işbirliğini de güçlendirir.

Aksaray'da gerçekleştirilen III. Uluslararası Kentsel Araştırmalar Kongresi'nde özetlemeye çalıştığım amaçların geniş ölçüde gerçekleşmiş olduğunu görmekten mutluluk duydum. Geçmiş yıllarda da bu alandaki etkin katkılarını yakından tanık olduğum Sayın Rektörü ve yakın çakışma arkadaşlarını kutluyorum. Bu tür çalışmaların başka üniversitelere de örnek olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Ruşen KELEŞ
Aralık 2020

CONTENTS

AUTHORS	PRESENTATION TITLE	NO
Ruşen KELEŞ	LAW AND ETHICS IN PUBLIC ADMINISTRATION AND URBAN PLANNING IMPORTANCE OF THE RULES	1-2
Hülagü KAPLAN	EVALUATION OF PUBLIC TRANSPORT SYSTEMS THAT CAN BE USED IN CITIES THE SIZE OF AKSARAY WITHIN THE SCOPE OF SUSTAINABLE TRANSPORTATION	3-13
Murat ERMAN	THE IMPORTANCE OF RURAL FOR THE URBAN ECOSYSTEM	14-18
Öner DEMİREL	URBAN CLIMATE and ECOLOGY	19-26
Yusuf ŞAHİN	THE EFFECT OF THE UNIVERSITY ON THE URBANIZATION OF AKSARAY	27

KAMU YÖNETİMİNDE VE KENT PLANLAMASINDA HUKUK VE AHLAK KURALLARININ ÖNEMİ

Prof. Dr. Ruşen KELEŞ

1982 tarihli Anayasamızın Cumhuriyetin temel niteliklerini gösteren 2. maddesinde, devletimizin demokratik, sosyal, laik ve bir hukuk devleti olduğu yazılıdır. Hukuk devleti olmak, hukukun üstünlüğü ilkesine saygılı olmayı, keyfiliğe, taraf tutmaya, adam kayırmaya yer vermemeyi zorunlu kılar. Anayasanın 10. maddesindeki eşitlik kuralı da esasen 2. maddede sıralanan özellikleri tamamlayıcı niteliktedir. Ona göre de, herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasal düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin yasa önünde eşittir. Anayasamızdaki Mal Bildirimine (m.71) ve Dilekçe hakkına (m.74) ilişkin maddelerin de genel etikle yakından ilgisi vardır. Ayrıca yönetimde etik davranışların dayanması gereken kimi önemli kuralların yansıtılmış olduğu yasalarımız da vardır. Devlet Memurları Yasası (657), Türk Ceza Yasası (5237), Kamusal Görevleri Sona Ermiş Olanların Yapamayacakları İşlerle İlgili Yasa (2531), Mal Bildiriminde Bulunma ve Yolsuzlukla Mücadele Yasası (3628) bunlara örnek olarak gösterilebilir.

Devlet olarak bizleri hukuken bağlayan kurallar yalnızca Anayasada ve yasalarda yer alan kurallar değildir. Devlet olarak üyesi bulunduğumuz, Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, Avrupa İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü ve hatta aday ülke statüsüne sahip olduğumuz Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşların onaylayarak tarafı olduğumuz sözleşme ya da antlaşmalarının kuralları da yönetimi hukuken bağlamaktadır.

Toplumların yaşamında, insanlar arasında olduğu kadar insanlarla devlet kurumları arasındaki ilişkileri düzene sokan kurallar, tarihsel gelişim süreci içinde ilk olarak din kuralları olmuştur. Zamanla bunları yerini hukuk kuralları almış, daha sonra da ahlak kuralları (etik) tamamlayıcı bir etmen olarak devreye girmiştir. Ama, unutmamak gerekir ki, bu üç ayrı kurallar grubunda yer alan günah, ceza ve ayıp biçimindeki yaptırımlar arasında geniş çapta bir örtüşme ve iç içe olma durumu söz konusudur. Çoğu kez din kurallarına aykırı olan tavır ve davranışların hukuk ve ahlak kurallarına da aykırı olduğu dikkat çeker. Bunun gibi, hukuka ve ahlaka aykırı davranışlardan birçoğunun dinsel kurallara da ters düştüğü görülür.

Kamu yönetiminde, hukuka uygun eylem ve işlemlerin her zaman etik kurallara da uygun olduğu söylenemez. Bu konuyu iki örnekle açıklığa kavuşturmakta yarar vardır. Birinci örnek, 775 sayılı Gecekondu Yasasıdır (1966). Bu yasanın kurallarına göre, kendisine ait olmayan topraklar üzerinde, toprak sahibinin izni olmaksızın, yapı ve imar yasalarına aykırı olarak yapı (gecekondu) yapmak yasaktır. Yapıldığı takdirde yıkılması gerekir. Ne var ki, gecekondu olgusu genellikle toplumdaki yoksulluğun ve gelir dağılımı dengesizliğinin bir sonucudur. Devlet yoksulların barınma sorununu çözemediği için bu sorun ortaya çıkmıştır. Gecekondu yıkmak hukuken gerekli olmasına karşın, çok sayıda çocuk sahibi ve işsiz bir ailenin durumu dikkate alındığında, bu ailenin gecekonduğunu yıkmanın etik kurallarla bağdaşmayacağı öne sürülebilir. Ama öte yandan, kiraya vererek ya da satarak haksız kazanç elde etmek için çok sayıda gecekondu yapan ya da yaptıran bir kişinin gecekonduğunu yıkmanın, hukuk kurallarına olduğu kadar etik kurallara da uygun düşeceği söylenebilir.

Hukuk kurallarıyla etik kuralların ters düşmesine ikinci bir örnek olarak da Atatürk Orman Çiftliği'nin son yıllarda başına gelenler verilebilir. 1937'de Gerçek Devlet Adamı Mustafa Kemal Atatürk çiftlik arazilerini "şartlı bağış" yöntemiyle ulusuna armağan etmişti. Bağış belgesinde yer alan "koşul", bu arazinin yeni tarım metotlarının denenmesi ve geliştirilmesi amacıyla kullanılmasıydı. Oysa, aradan geçen yıllar içinde bu amaca ters düşen adımlar atıldı. Ama asıl yıkıcı adımlar 2000'ki yılların ortasında atıldı.

Genel olarak hukuk kurallarına uygun olarak atıldığı söylenebilecek olan bu adımlardan ilki a) Koruma Kurulu kararıyla A.O.Ç. nin “1. Derecede doğal sit” statüsünden çıkarılarak “3. Derecede doğal sit” yapılmasıdır. Bu adım, yapılaşmayı kolaylaştıran bir adımdır. b) İkinci yıkıcı adım, yine bir hukuk kuralı niteliğinde olan ve Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinden geçirilen “Koruma Amaçlı İmar Planı” ile atılmıştır. Planın özelliği Çiftlik arazisinde yapılaşmayı kolaylaştırmakta olmasıydı. c) Son adımı ise 2912 yılında, o tarihte henüz varlığı sona ermemiş olan Bakanlar Kurulu’na atılmıştır. Bakanlar Kurulu kararıyla, A.O.Ç. arazisi, 6306 sayılı yasaya göre, “Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı” olarak ilan edilmiştir.

Hepsi de hukuk kuralları çerçevesinde atılmış olan bu üç adım Atatürk orman Çiftliği’ni beton yığınına dönüştüren, fakat etik kurullarla bağdaştırılmasına olanak bulunmayan bir sonuç doğurmuştur. Bu durum, ahlaki yönden Medeni Kanunumuzun “koşullu bağış” kuralına aykırılığın da ötesinde, Mustafa Kemal Atatürk’ün vasiyetindeki arzusuna ters düşen saygı dışı bir davranıştır.

Bu örnekler bize, kamu yönetiminde her düzeyde görev almış ve de alacak olanların atacakları her adımda; karar, eylem ve işlemlerinde, hem hukuk, hem de ahlak kurallarına bağlılıktan uzaklaşmalarının ne denli önemli olduğunu açıkça göstermektedir. Kamu yönetiminde, asıl önemli olan, Max Weber’in de önemle vurguladığı gibi, “araç rasyonelliği” değil, “amaç rasyonelliği”dir. Varmak istediğiniz amacı, en geniş anlamda, “akla ve ahlaka uygun “ biçimde belirlemiş değilseniz, kullandığımız araçların niteliği çok üstün de olsa, varacağınız sonuç düş kırıklığı yaratacaktır.

Bu bağlamda, aşağıda bu konuya ilişkin değerlendirmelerine yer vereceğim önemli isimlerin söyledikleri bütün yöneticilerin kulağında küpe olmalıdır. Mevlana Hazretleri şöyle demiş: “İnsana, aradığı şeyin ne olduğuna bakarak değer biçilir.” Ahi Evran’ın benzer bir değerlendirmesi de şöyledir: “Hak ile sabır dileyip bize gelen bizdendir; ilim, akıl ve ahlak ile çalışıp bizi geçen bizdendir.” Ahlakın önemini vurgulayan önemli bir devlet adamı da A.B.D Cumhurbaşkanı Franklin Roosevelt’tir. O da demiş ki: “Bir insanı ahlaken eğitmeksizin, sadece zihnen eğitmekle yetinmek, topuma bir bela kazandırmaktan başka bir işe yaramaz.”

Türlü meslek kuruluşlarının, üyeleri için hazırlayıp uyguladıkları etik kurullarla ilgili yönergelerde yer alan kurullar arasında, özellikle, yansızlık, saydamlık, dengeli davranış, gizliliğe uyma, görevini dikkatlice yapma, mesleki sorumluluk taşıma ve olası çıkar çatışmalarından uzakta durmak gibi ilkeler dikkat çekmektedir.

Türkiye’de 2004 yılında çıkarılan ve Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulmasına İlişkin Yasa başlığını taşıyan 5176 sayılı yasa bu konu açısından önemli kurullar koymuştur. Ne var ki, yasa kamu görevlilerini iki kategoriye ayırarak, etik kurullarla bağlı sayılacak olanlarla olmayacak olanlar arasında bir ayırım yapmaktadır. Etki kurullarla bağlı sayılması zorunlu olan kamu görevlileri, genel ve katma bütçeli dairelerde çalışanlar, K.İ.T.’ lerde çalışanlar, yerel yönetimlerde ve yerel yönetimler hizmet birliklerinde çalışanlar, kamu tüzel kişiliğine sahip kurum, kurul, enstitü, fon gibi adlar taşıyan kuruluşlarda çalışanlar kurullarla bağlı sayıldıkları halde, yasa bir kısım kamu görevlilerini uygulama kapsamı dışında bırakmıştır. Bu tercihin dayandığı neden, bu kategori içinde yer alan kamu görevlilerinin, göreve geliş yöntemleri de dikkate alınarak olsa gerek, herhalde “etik dışı davranışlarda bulunmalarının söz konusu olamayacağı varsayımı olsa gerektir. Bu kategoride yer alan kamu görevlileri arasında, Cumhurbaşkanlığı mensupları, TBMM üyeleri, Bakanlar, Yargı mensupları, Silahlı Kuvvetler mensupları ve üniversite mensupları bulunmaktadır. Yaşadıklarımız, bu son kategoride yer alanların etik dışı davranışlarda bulunmayacakları varsayımının her zaman doğru olmayabileceğini bize düşündürmektedir.

AKSARAY BOYUTU KENTLERDE KULLANILABİLECEK TOPLUTAŞIM SİSTEMLERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR ULAŞIM KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Hülagü KAPLAN

Gazi Üniversitesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, hukaplan@gmail.com

Özet

Aksaray boyutu kentlerde kullanılabilecek toplutaşım sistemlerinin sürdürülebilir ulaşım kapsamında değerlendirilmesi için, konunun üç kavramının, sırası ile, kentsel boyut ; toplu taşıma sistemleri; sürdürülebilir ulaşım, incelenmesi gerekmektedir. .

Kentsel ulaşım ağının toplu taşıma sistemleri yönünden incelenmesinde,kentsel boyut, bulunulan nüfus eşiği, bu nüfusun yoğunluk dağılımı ve yerleşim alanları-çalışma alanları mekansal ilişkisi konuları kapsar. Bu incelemenin eşleştirileceği bir yasal ortam bulunmaktadır. Bu yasal ortamın başlangıcını, ulaşım planlaması ve toplu taşıma'ya kalkınma planları yönünden yaklaşım olarak alan bir inceleme bu çalışmada yapılmıştır. Buna göre, Onuncu Kalkınma Planı (10.KP) ve On Birinci Kalkınma Planı(11.KP), kentiçi ulaşım temel amaç ve önlemleri incelenmiştir.

11.KP, 10. KP ile , tramvay ve hafif raylı sistemler için getirilmiş olan bir kuralın altı çizilmiştir. Bu kural, raylı sistemlerin, işletmeye açılması beklenen yıl için doruk saat-tek yön yolculuk talebinin tramvay sistemleri için, hafif raylı sistemler için ve , metro sistemleri için öngörülen koridorlarda planlanmasında bir ölçüt oluşturmaktadır. Bu konuya açıklık getirmek üzere,çalışma için yararlı tablolar verilmektedir.

Belediyenin Sürdürülebilir Ulaşım ve Toplu Taşımacılık konusundaki Yeri ve Durumunun Belirlenmesi konusu bu konuyu izleyen inceleme konusudur. 5393 sayılı Belediye Kanununun 3. Bölümü Belediyenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile ilgilidir. Bu kanun'un 14. Maddesi, belediyenin bu konudaki görev ve sorumluluklarını saymaktadır. 5. Maddesi de, belediyenin yetkileri ve ayrıcalıklarını (imtiyazlar) bildirmektedir.

Aksaray Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planında yer alan bilgiden, Aksaray Belediyesi toplam alanının yaklaşık %38,5' u planlı alanlar; geriye kalan %61,5'u plansız alanlar olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, toplu taşıma planlamasını da kapsayan bir ulaşım lanı öncesinde, bunun değerlendirilmesini gerektirir.

Aksaray Belediyesi 2021 Faaliyet Raporunda yer alan Performans Bilgileri kısmı da, bu kapsamda incelenmiştir. Bu inceleme sonunda, “Toplu Taşıma Araçlarını Kullanan Yolcu Oranı”; “Otobüs Başına Taşınan Yolcu Sayısı”; “Toplu Taşıma Araçlarında Geçen Ortalama Yolculuk Süresi”; “Zirve Saatte Hizmet Sunulan Yolcu Kapasitesi” , performans hedeflerinin gerisinde kaldığı görülmektedir.

Bu inceleme sonunda, Ulaşımında Enerji Verimliliğinin Artırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik önemli bir yol gösterici olarak ortaya çıkmaktadır Yerel yönetim, bu yönetmelikte belirlenmiş yol gösterici kararları inceleyerek, toplu taşıma sistemi- kentsel mekânsal planlama ilişkisini Aksaray kenti için yeniden, sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, planlayabilir.

Abstract

In order to evaluate the public transportation systems that can be used in the cities of Aksaray dimension within the scope of sustainable transportation, three concept of the subject are important. These are: are:, the urban size; public transport systems; sustainable transport, respectively. and all needs to be examined.

In the examination of the urban transportation network in terms of public transportation systems, the urban size, the current population threshold, the density distribution of this population and the spatial relationship between residential areas and working areas are covered. There is a legal framework to match this review. A review that takes the beginning of this legal environment as an approach to transportation planning and public transportation in terms of development plans has been made in this study. Accordingly, the Tenth Development Plan (10.KP) and the Eleventh Development Plan (11.KP), the main objectives and measures of urban transportation were examined.

With the 11th KP, the 10th KP, a rule for trams and light rail systems has been underlined. This rule sets a criterion for planning the peak hour-one-way travel demand for the year in which rail systems are expected to be put into operation, for tram systems, for light rail systems, and for corridors envisaged for metro systems. To clarify this issue, useful tables are provided for the study.

Determination of the Location and Status of the Municipality in Sustainable Transportation and Public Transport is the subject of the investigation that follows this issue. Section 3 of the Municipal Law No. 5393 is related to the Duties, Authorities and Responsibilities of the Municipality. Article 14 of this law enumerates the duties and responsibilities of the municipality in this regard. Article 5 also states the powers and privileges (privileges) of the municipality.

From the information in the Aksaray Municipality 2020-2024 Strategic Plan, approximately 38.5% of the total area of Aksaray Municipality is planned areas; it is understood that the remaining 61.5% are unplanned areas. This situation requires that it be evaluated before a transportation plan including public transportation planning.

The Performance Information section in the Aksaray Municipality 2021 Activity Report was also examined within this scope. At the end of this review, "Percentage of Passengers Using Public Transport"; "Number of Passengers Carried Per Bus"; "Average Travel Time in Public Transport"; It is seen that "Passenger Capacity Served at Peak Hours" falls short of performance targets.

Hence, at the end of this review, the Regulation on the Procedures and Principles for Increasing Energy Efficiency in Transportation emerges as an important guide. .

Giriş: kentsel girdilerin tanımlanması

Aksaray boyutu kentlerde kullanılabilir toplu taşıma sistemlerinin sürdürülebilir ulaşım kapsamında değerlendirilmesi için, konunun üç kavramını ayırarak, incelemek gerekmektedir. Bunlar, sırası ile, kentsel boyut ; toplu taşıma sistemleri; sürdürülebilir ulaşım'dır. Kentsel boyut konusunda en önemli etmen nüfus'tur. Bulunulan nüfus eşiği, bu nüfusun yoğunluk dağılımı ve yerleşim alanları-çalışma alanları mekansal ilişkisi kentsel ulaşım ağının toplu taşıma sistemleri yönünden incelenmesinde, önemli etmenlerdir.

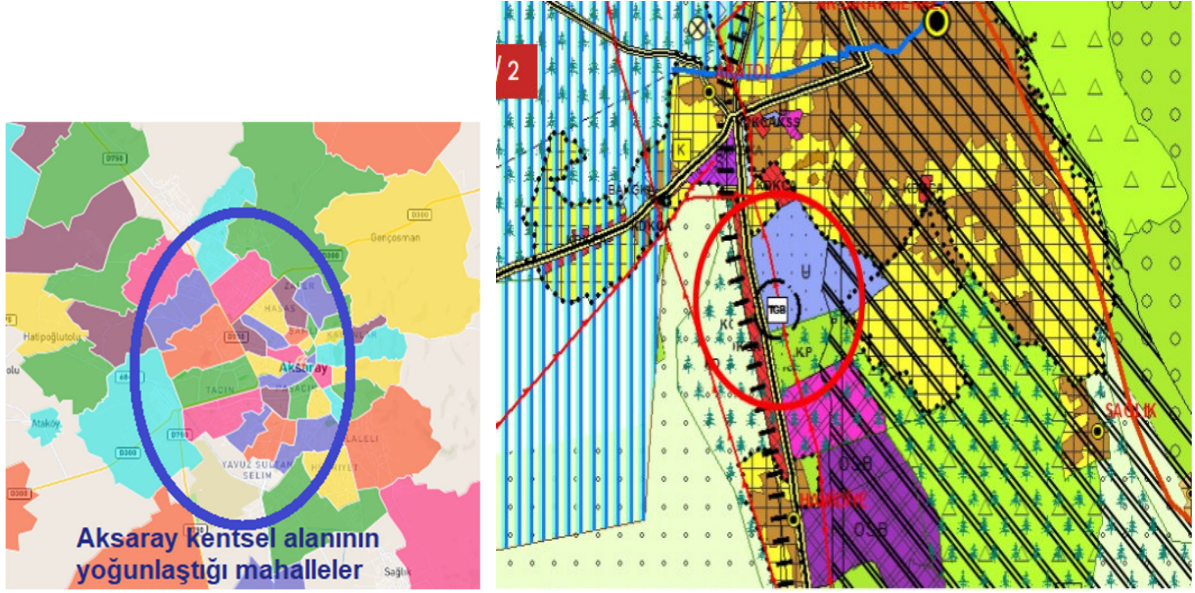
Aksaray kentinin merkez ilçe olarak nüfusu, TÜİK 2021 verisine göre 315.222'dir.(1)

1/100000 ölçekli Kırşehir Nevşehir Niğde Aksaray 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Plan Açıklama Raporunda 2025 nüfus projeksiyonu ile ilgili aşağıdaki tablo'da Aksaray Merkez İlçe öngörülen nüfusu 420,500' dür.

Aksaray İli Nüfus Projeksiyonu (2005-2025) ve Nüfus Öngörüsü								
İlçeler	2000 Yılı Nüfusu	Yıllık Nüfus Artış Hızı	Üstel Yöntem					Öngörülen Nüfus (2025)
			2005	2010	2015	2020	2025	
AKSARAY Merkez ilçe	236,56	0.02202	264,09	294,824	329,135	367,439	410,200	420,500
Ağaçören	15,869	-0.01542	14,692	13,602	12,592	11,658	10,793	20,000
Eskil	28,952	0.02695	33,128	37,906	43,373	49,629	56,788	33,500
Gülağaç	26,874	0.01437	28,876	31,027	33,338	35,821	38,489	40,000
Güzelyurt	16,836	-0.00203	16,666	16,498	16,331	16,166	16,003	18,000
Ortaköy	58,873	0.01902	64,746	71,205	78,308	86,120	94,711	100,000
Sarıyahşi	12,120	0.00951	12,710	13,329	13,978	14,659	15,373	18,500
İlçe Toplamı	396,084	----	434,908	478,39	527,056	581,492	642,357	650,500
İl geneli	396,084	0.01808	433,554	474,569	519,464	568,607	622,398	650,500

Gösterim1: Aksaray Nüfus Projeksiyonu. Kaynak: (2)

Bu durumda, Aksaray Kentinin, 2025 yılı için nüfusunun 300000- 400000 aralığında oluşması beklenebilir. Aksaray merkez mahallelerini gösterir harita ve Kırşehir-Nevşehir-Niğde-Aksaray Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda L31 paftasında Teknoloji Geliştirme Bölgesi Alanın gösterilmesi amacıyla yapılan değişiklik paftası aşağıdadır.

Gösterim 2: Aksaray kentsel alanının yoğunlaştığı mahalleler(solda) Kaynak: (3). Bu mahallelerin Çevre Düzeni Planı değişikliğinde ki durumu(sağda) Kaynak: (4)

Aksaray İlini de kapsayan 1/100000 ölçekli çevre düzeni planı, Plan Açıklama Raporu'nda ek 2 mevcut ve öneri arazi kullanım hesaplarını bir tablo olarak vermektedir. Bu tablo, çeşitli arazi kullanım mevcut ve öneri alan yüzölçümlerinin(hektar) Aksaray sütununun, Nevşehir ve Niğde İleri sütunları ile de karşılaştırılabilmesi için, aşağıya eklenmiştir(Gösterim:3).

EK 2 MEVCUT VE ÖNERİ ARAZİ KULLANIM HESAPLARI

ARAZİ KULLANIM (HA)	NEVŞEHİR			%	NİĞDE			%	AKSARAY			%
	MEVCUT	ÖNERİ	TOPLAM		MEVCUT	ÖNERİ	TOPLAM		MEVCUT	ÖNERİ	TOPLAM	
KENTSEL YERLEŞME ALANI (MEVCUT)	8,359	0	8,359	2,39	7,816	0	7,816	2,15	9,798	0	9,798	2,03
KENTSEL YERLEŞME ALANI (GELİŞME)	5,771	-872	4,899		9,162	-2,625	6,537		12,144	-3,457	8,687	
KIRSAL YERLEŞME	3,938	0	3,938	0,71	3,457	0	3,457	0,52	4,284	0	4,284	0,47
TARIM ARAZİSİ	369,973	-2,837	367,136	66,28	484,013	-8,834	475,179	70,94	332,629	-4,338	328,291	36,11
O.S.B. ALANI	157	0	157	0,18	685	0	685	0,20	686	0	686	0,24
SANAYİ BÖLGESİ	303	0	303		381	0	381		114	0	114	
SANAYİ+DEPOLAMA ALANI	0	0	0		0	195	195		434	0	434	
KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ	208	0	208		60	0	60		66	865	931	
DEPOLAMA ALANI	339	0	339		4	0	4		7	0	7	
GOLET_PROJE	2,206	0	2,206		73	0	73		25	0	25	
GÖLET ALANI	34	0	34		102	0	102		32	0	32	
GÖL	99	0	99		123	0	123		193,065	0	193,065	
BARAJ	45	0	45		231	0	231		1,310	0	1,310	
AKARSU	2,491	0	2,491		0	0	0		0	0	0	
MERA ALANI	96,271	-2,868	93,403	16,86	75,233	-3,134	72,099	10,76	122,706	-1,071	121,635	13,38
ORMAN	13,041	0	13,041	2,35	75,812	0	75,812	11,32	13,376	0	13,376	1,47
AĞAÇLANDIRILACAK ALAN	1,998	4,985	6,983	1,26	11,133	14,276	25,409	3,79	5,207	6,402	11,609	1,28
KENT PARKI	0	177	177		0	122	122		0	899	899	
ÜNİVERSİTE ALANI	67	0	67		244	0	244		8	498	506	
YÜKSEKOKUL	0	0	0		0	0	0		7	0	7	
ASKERİ ALAN	66	0	66		224	0	224		9	0	9	
B.A.K.G.KAMU ALANI	113	0	113		18	0	18		135	202	337	
TURİZM MERKEZİ	0	1,415	1,415	0,26	30	0	30		7,300	0	7,300	
KONUT DIŞI KENTSEL ÇALIŞMA ALANI	98	0	98		530	0	530		179	0	179	
HAVAALANI	218	0	218		533	0	533		433	0	433	
KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞTİRME BÖLGESİ	48,131	0	48,131		0	0	0		0	0	0	
ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ	0	0	0		0	0	0		205,305	0	205,305	
O.H.B.	0	0	0		0	0	0		0	0	0	
TOPLAM (HA)	553,926	0	553,926		669,864	0	669,864		909,259	0	909,259	
TOPLAM (KM2)	5,539	0	5,539		6,699	0	6,699		9,093	0	9,093	

Gösterim 3: Çevre Düzeni Planı mevcut ve öneri arazi kullanım hesapları. Kaynak: (2)

Bu tablodaki mevcut kentsel yerleşme alanı ile mevcut nüfus değerlendirildiğinde, nazım kararlar için aranan nüfus yoğunluğu olan brüt yoğunluğun orta yükseklikte olduğu anlaşılmaktadır. Çevre düzeni planı öncesinde yapılmış olan üç imar planı bulunmaktadır Aksaray kentinin ilk yerleşim alanının Ulurmak çevresinde kurulduğu anlaşılmaktadır. Uydu görüntülerinin bina yoğunluğu ve yüksekliği açısından gözlemlenmesi de, bu yoğunluğun, kentsel mekanda tepe noktaları yapmaksızın dağıldığını göstermektedir. Kentsel mekan arazi kullanım ve işlev dağılımına bakıldığında, OSBlerin bulunduğu kesim ile Üniversitenin, mevcut kentin batı saçağında, e-90 karayolu çevresinde ve ardışık yer aldıkları; kent merkezi işlevlerinin ise kentin geometrik merkezine yakın konumlandığı görülmektedir.

D-300 Konya ve D-750 Adana yol ayrımı bitişiğinde yerleşmiş Mercedes-Benz tesisleri, iş-iskan ilişkisi kurarak, belli çalışanları için kentin kuzey kesiminde lojman yapmıştır.

Ulaşım Planlaması ve Toplu Taşıma'ya Kalkınma Planları Yönünden Yaklaşım.

Onuncu Kalkınma Planı (10.KP) ve On Birinci Kalkınma Planı(11.KP), kentiçi ulaşım temel amaç ve önlemlerine(politikalarına) bakıldığında, 10.KP “Trafik sıkışıklığını azaltan, erişilebilirliği ve yakıt verimliliği yüksek, konforlu, güvenli, çevre dostu, maliyet etkin ve sürdürülebilir bir ulaşım altyapısının oluşturulması” temel amacı belirlenmiştir (5)

11.KP’nda bu temel amaç, “erişilebilir, güvenli, zaman ve maliyet yönünden etkin ve sürdürülebilir kentiçi ulaşım sistemlerinin oluşturulması” olarak, benzer biçimde belirtilmiştir .Buna karşılık, amaca erişmek için öngörülen önlemler (politikalar)da , 11.KP, sürdürülebilir ulaşımına daha ayrıntılı göndermede bulunmaktadır. (6)

10.KP’nda öngörülen önlemler:

1. Kentiçi toplu taşımada alternatif araçlara yönelinmesi. 2. Kentiçi ulaşımında kurumlar arası koordinasyon geliştirilmesi. 3. Yaya, bisiklet vb. alternatif ulaşımın özendirilmesi. 4. Büyükşehir kentiçi raylı sistem projelerinin farklı ulaşım güzergahları ile bütünleştirilmesi . 5. Kentiçi ulaşımında akıllı ulaşım sistemlerinin etkin kullanımı. (5)

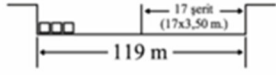
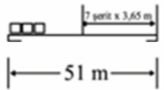
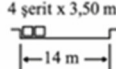
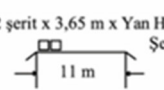
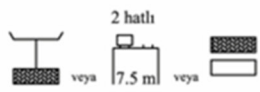
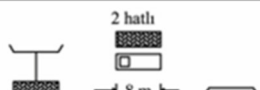
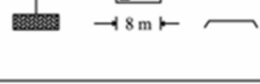
11.KP’nda öngörülen önlemler:

1. İmar ve ulaşım ana planlarının uyumunun sağlanması ve buna yönelik koordinasyon mekanizması kurulması. 2. Belediyelerin raylı sistem projelerinin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına devredilmesi. 3. Kent içi ulaşımında toplu taşımının özendirilmesi 4. Toplu taşıma da tek kart ödeme sisteminin uygulanması. 5. Kentiçi ulaşımında çevreci ulaşımın geliştirilmesi motorsuz ulaşım türlerinin özendirilmesi. 6. Yaya yolları ve kaldırımlar ile ilgili standartlar oluşturulması. 7. Bisiklet kullanımı ve altyapısına yönelik yasal ve finansal mekanizmalar kurulması. 8. Kent içindeki alışveriş merkezi alanlar ile tarihi ve kültürel mekanların bulunduğu yerlerin yaya bölgesi olarak düzenlenmesi. 9. Ulaşım altyapısı için hazırlanan “Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı”nın uygulanması.(6)

Bu önlemler kapsamında, 2023 yılında Bisiklet yolu uzunluğunun toplam 4.048 km’ye çıkarılması hedeflenmektedir.

11.KP, 10. KP ile , tramvay ve hafif raylı sistemler için getirilmiş olan şu kuralı sürdürmektedir: “702.2. Raylı sistemlerin, işletmeye açılması beklenen yıl için doruk saat-tek yön yolculuk talebinin tramvay sistemleri için asgari 7.000 yolcu/saat, hafif raylı sistemler için asgari 10.000 yolcu/saat, metro sistemleri için ise asgari 15.000 yolcu/saat düzeyinde gerçekleşeceği öngörülen koridorlarda planlanması şartı aranacaktır.” (6)

Bu konuya açıklık getirmek üzere, 15000 kişi/saat ulaşım için değişik türler için gerekli alan karşılaştırması aşağıdaki tabloda verilmektedir.

TÜR	YOL'UN ŞEMATİK GÖSTERİMİ	HAT KAPASİTE REZERVİ	ALAN GEREKSİNİMİ
Kent içi yolda binek taşıtı (Kişi/Taşıt: 1,3 Azami sıklık: 700)		Hiç	Otopark 23 m ² /kişi 15000 kişi içi 34,5 Ha
Hız yolunda binek taşıtı (Kişi/Taşıt: 1,3 Azami sıklık: 1800)		Hiç	Otopark 23 m ² /kişi 15000 kişi içi 34,5 Ha +Aktarma mekanları
Normal (klasik) otobüs "C" yol tipi (Kişi/Taşıt: 75 Azami sıklık: 100)		Hiç İstasyon ve yol kapasitelerine ulaşıldı.	Her istasyon yüzeyde 20 x 80 m
Yarı hızlı otobüs "B" yol tipi (Kişi/Taşıt: 100 Azami sıklık: 90)		Hiç İstasyon kapasitesine ulaşıldı, yol kapasitesine ulaşamadı.	Her istasyon yüzeyde 25 x 100 m
Hafif raylı sistem 2 eklemeli, vagonlu (Kişi/Taşıt: 400 Azami sıklık: 50)		%33	12 x 50 m Yüzeyde 20 x 90 m farklı düzeyde
Hafif raylı sistem (Kişi/Taşıt: 1000 Azami sıklık: 25)		% 67	Her istasyon 20 x 100'den 25 x 210 m'ye farklı düzeyde, yüzde mekan işgali yok
Bölgesel demiryolu Hızlı raylı (Kişi/Taşıt: 1000 Azami sıklık: 40)		% 167	

Gösterim 4: 15000 kişi/saat ulaşım için değişik türler için gerekli alan karşılaştırması
 Kaynak: (7)

Orta boyutlu bir kent olan Aksaray için, toplu taşıma sistemi seçiminde raylı sistemler içinden, cadde tramvayı uç değer olabilir. Buna seçenekler, lastik tekerlekli toplu taşıma sistemlerinden olabilecektir. BRT olarak da bilinen, ülkemizde "metrobus" olarak özellikle İstanbul'da uygulamada olan hızlı otobüslü toplu taşıma HOT lastik tekerlekli toplu taşıma seçeneklerinin uç değerini oluşturabilir. Ancak, böyle "B" tipi yol kullanım istemi ile gelecek, projelendirilen bu sistem dışında, belli güzergahlarda "otobüs şeridi" uygulaması ile işletilebilecek otobüs sistemi, bu kente daha uygun olabilir. Standard otobüs sistemi de en uygun bir seçenek olarak, değerlendirilmelidir.

Standart otobüs sistemi 4-5 bin yolcu düzeyinde yolculuk talebini karşılayabilir. Otobüs sistemleri bir dizi mekansal düzenleme ve işletme önlemi ile raylı sistem düzeylerinde kapasiteleri karşılayabilmektedir. Karma trafik (C tipi yol) içinde otobüs öncelikleri ile başlayan, otobüse güzergahın belirli kesimlerinde "otobüs şeridi" düzenlemesi ile devam eden düzenlemeler, bunun bir üstü kapasiteye erişmeyi sağlamaktadır. Daha üst kapasiteye olanağı sağlayan düzenlemeler ise, "otobüs yolu" düzenlemesi ve eşdüzlem kesimlerinin kaldırıldığı, raylı sistem düzenlemelerinde uygulanan bir dizi önlemin otobüs sisteminde uygulandığı HOT (metrobus) olmaktadır.

Toplu taşıma sistemlerinin güzergah belirlemesi ve hat kuruluşu, yolculuk üretim alanlarının en önemlisi olan konut alanları yer seçimi ve yoğunluğ ile ilgilidir. Bu konuda, aşağıdaki tablodan, ilk bilgi elde edilmesi için yararlanılabilir.

TÜR	HİZMET	GEREKLİ ASGARİ KONUT YOĞUNLUĞU (KONUT / Ha.)	NOT
Çağrı - otobüs	Birçok başlangıçtan birçok "varış"a	15	
Çağrı - otobüs	Belirli varış'a veya abone/servis taşıma	9-13	
Yerel (belediye) otobüs	"Asgari" : 800 m aralıklı güzergahlar 20 otobüs / gün	10	Ortalama, KİM büyüklüğünün ve "konut alanı-KİM" uzaklığının bir fonksiyonu olarak değişmekte.
Yerel (belediye) otobüs	"Ortalama" : 800 m aralıklı güzergahlar 40 otobüs / gün	18	
Yerel (belediye) otobüs	"Sık" : 800 m aralıklı güzergahlar 120 otobüs / gün	38	
Expres otobüs-yaya erişimi	İki saatlik doruk sürede 5 otobüs	38 >500 Ha. yakalama alanında ortalama büyüklük	Büyük KİM ' lerin 15-22 km uzaklıktaki konut alanları için
Expres otobüs-binek t. / park et - devam et erişimi	İki saatlik doruk sürede 5-10 otobüs	8 >5000 Ha. yakalama alanında ortalama yoğunluk	Konut dışı döşeme alanı 2.000.000 m ² 'ye yakın KİM'lerine 15-30 km uzaklıktaki konut alanları için
Hafif raylı taşıt	Doruk sürede 5 dk. veya daha az zaman aralıklı işletim	23 6.000-25.000 Ha. bir koridorda ortalama yoğunluk	Konut dışı döşeme alanı 2.000.000-5.000.000 m ² olan KİM ' ne
Hızlı raylı taşıt (HRHT veya ARS)	Doruk sürede 5 dk. veya daha az zaman aralıklı işletim	30 25.000-40.000 Ha. bir koridorda ortalama yoğunluk	>5.000.000 m ² konut dışı döşeme alanı kullanımı olan KİM ' ne
Bölgesel demiryolu (düzgün yolculuklar için)	20 dizi / gün	25-50	Demiryolu hattı mevcut olan büyük KİM ' lerine

Gösterim 5: Ulaşım Sistemi-konut yoğunluğu ilişkisi. Kaynak: (7)

Belediyenin Sürdürülebilir Ulaşım ve Toplu Taşımacılık konusundaki Yeri ve Durumunun Belirlenmesi.

5393 sayılı Belediye Kanununun 3. Bölümü Belediyenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile ilgilidir.

Bu kanun'un 14. Maddesi, yerel ortak nitelikte olmak koşulu ile, imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı konularını belediyenin görev ve sorumlulukları olarak saymakta; 15. Maddesi "f" fıkrası da, "Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdukmak, işletmek ve işlettmek" konularını, belediyenin yetkileri ve ayrıcalıkları(imtiyazları) olarak bildirmektedir. Aynı maddenin "ş" fıkrası "Bisiklet yollarının ve şeritlerinin, bisiklet ve e-skutür park ve şarj istasyonlarının, yaya yollarının ve gürültü bariyerlerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve onarımıyla ilgili işleri yürütmek" ile, "p" fıkrası " Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek." de, belediyenin yetki ve ayrıcalıkları arasındadır.

Aksaray Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planında verilen bilgiye dayanılarak yapılan bir hesaplama ile, Aksaray Belediyesi toplam alanının yaklaşık %38,5' u planlı alanlar; geriye kalan %61,5'u plansız alanlar olduğu anlaşılmaktadır. (8)

PESTLE analizi Tespitler(Etkenler/Sorunlar) “Yapımına başlanan Ankara Adana Otoban yolunun ilimizin 50 km uzağından geçecek olması” karşılığında “ne yapılmalı” yanıtı olarak “ Aksaray’ın yatırım cazibesi olmasının en önemli nedenlerinden biri E90 Karayolunun şehir merkezinden geçmesi, yeni yapılacak otoban sonucunda bu cazibe kaybolmuş olacak şehrimizin uğrayacağı ekonomik kaybın önlenmesi için yük ve hızlı tren çalışmalarının biran önce bitirilmesi gerekmektedir”. Yanıtı işlenmiştir.

Aynı belge’de GZFT analizinde “Kentın tamamına yönelik 1/5000 ölçekli nazım imar planının bulunması” güçlü yönlerin 1. Olarak belirtilmiştir. Ayrıca, “Ulaşım hizmeti verilen fiziki alanların coğrafi yapısının engebesiz olması.” Da güçlü yön olarak belirtilmiştir. Zayıf yönlerden ulaşım ile ilgili olanlar şöyle sıralanmaktadır: “Otopark sorunu”; “Şehrin nüfusa göre daha Hızlı tren ve yük treni projelerinin kapsamında Aksaray ilinin de olması “geniş bir alanda yapılaşmış olması”; “Şehir merkezinin dar bir alanda toplanması”. GZFT Fırsatlar kısmında “Hızlı tren ve yük treni projelerinin kapsamında Aksaray ilinde olması” ile “Sanayinin yeni yerine taşınması sonucunda mevcut sanayi yerinde yeni bir şehir aksı oluşacak olması.” ; Tehditler kısmında ise, “Trafığe çıkan araç sayısındaki sürekli artış”, dikkati çekmektedir.

Adı geçen Stratejik Plan’ın, yukarıda sözü edilen analizler sonrası belirlenen stratejik amaçlarından 3. . Kent İçi Ulaşımın Daha Hızlı, Güvenli ve Akışkan Hale Getirilmesi’dir. Bu amaç için 4 hedef belirlenmiştir. Bunlar: 3.1 Kent içi ulaşımda kolaylık ve güvenlik konusunda iyileştirmeler yapmak; 3.2 Toplu Taşımayı Güvenli, Erişilebilir ve Kaliteli Kılmak; 3.3 Sağlıklı Kent Yaşam Standardının yükseltilmesi için üst yapı çalışmalarını halkın beklentileri doğrultusunda sürekli geliştirmek. ; 3.4 Şehir içi araç ve yaya ulaşım problemlerinin çözümü için gerekli otopark yeri planlama ve arsa, arazi düzenlemelerinin yapılması’dır. Bu hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik “Faaliyet ve Projeler”; “Tespitler” ve ”İhtiyaçlar”, “Yeni Çevre Yolları açılması” ndan, “• Yoğun saatlerdeki kapasite kullanım oranını iyileştirici tedbirler almak” konusuna; “-Bisiklet kullanımını teşvik ederek araç trafiği yoğunluğunu azaltmak” ve “ Robotik otopark inşa etmek” eylemine kadar, bir ulaşım planlaması çalışmasının farklı yönlerine, dolaylı bir gönderme yapılmaktadır.

Diğer amaç ve hedeflerde de ulaşım gündeme gelmektedir. Buna bir örnek, Stratejik Amaç 5. “Belediyenin Hizmet Kalitesi ve Verimliliğini Artırmak” kapsamında, Stratejik Hedef 5.5 Bilgi işlem teknolojilerini en üst düzeyde kullanmak hedefine bağlı olarak, “Akıllı kavşak sistemleri için Ulaşım hizmetleri müdürlüğü ile ortak proje geliştirilmesi” dir.(8)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı’nın açıkladığı, Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı’na göre, 2053 yılına kadar 6 bin 196 kilometre hızlı tren hattı, 1.474 kilometre konvansiyonel hat, 622 yüksek hızlı tren hattı ve 262 kilometre çok yüksek hızlı tren hattı öngörülmektedir. Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı kapsamında hazırlanan Ulaştırma 2053 Vizyonu’na göre, Aksaray-Ulukışla Yüksek Hızlı Tren Hattı 2023 yılında başlayacak ve 2029 yılına kadar tamamlanacak.(9)

Tüm bu bilgi, Aksaray için, gecikilmeden, bir ulaşım ana planı çalışmasının başlatılmasının kent için yararlı olacağını göstermektedir. Böyle bir plan, çevre düzeni planı kararları çerçevesinde, kentın imar planlarının kararları ile eşgüdümlü; sürdürülebilirlik ilkelerine dayanan, bir çalışmayı gerektirir.

Ulaşım ana planı en az 15 yıl erimli bir plan olarak yapılması gerektiğinden, Aksaray kentiçi ulaşımını etkileyebilecek yolcu ve yük demiryolu, kentlerarası karayolu ve diğer ülkesel ve bölgesel projeler incelenerek, plan kararları geliştirilmelidir.

Aksaray Belediyesi 2021 Faaliyet Raporu'nun "B- Performans Bilgileri kısmı, B-4 Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi"nde, Stratejik Amaç 3.: Kent içi ulaşımın daha hızlı, güvenli ve akışkan hale getirilmesi ile ilgili verilen bilgi aşağıdadır.

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU			
İdare Adı	AKSARAY BELEDİYESİ Fen İşleri Müdürlüğü		
Stratejik Amaç	3. KENT İÇİ ULAŞIMIN DAHA HIZLI, GÜVENLİ VE AKIŞKAN HALE GETİRİLMESİ		
Hedef	3.1 Kent içi ulaşımında kolaylık ve güvenlik konusunda iyileştirmeler yapmak		
Performans Hedefi	Kent içi ulaşımında kolaylık ve güvenlik konusunda iyileştirmeler yapmak		
Açıklamalar			
Performans Göstergeleri	Hedeflenen	Gerçekleşen	
3.1.1	Bakım-Onarımı Yapılan Yol Oranı	%10	%15
3.1.2	Asfalt Bakımı Yapılan Yollarla İlgili Memnuniyet Düzeyi	%74	%65
3.1.3	Yol Ağının Geliştirilmesi km	12 km	20 km

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU			
İdare Adı	AKSARAY BELEDİYESİ Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü		
Stratejik Amaç	3. KENT İÇİ ULAŞIMIN DAHA HIZLI, GÜVENLİ VE AKIŞKAN HALE GETİRİLMESİ		
Hedef	3.2 Toplu Taşımayı Güvenli, Erişilebilir Ve Kaliteli Kılmak		
Performans Hedefi	Toplu Taşımayı Güvenli, Erişilebilir Ve Kaliteli Kılmak		
Açıklamalar			
Performans Göstergeleri	Hedeflenen	Gerçekleşen	
3.2.1	Toplu Taşıma Araçlarını Kullanan Yolcu Oranı	%19	%11
3.2.2	Otobüs Başına Taşınan Yolcu Sayısı	52.000	28.125
3.2.3	Toplu Taşıma Araçlarında Geçen Ortalama Yolculuk Süresi	30-45dk	45-50dk
3.2.4	Zirve Saatte Hizmet Sunulan Yolcu Kapasitesi	4.100	3.200

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU			
İdare Adı	AKSARAY BELEDİYESİ Fen İşleri Müdürlüğü		
Stratejik Amaç	3. KENT İÇİ ULAŞIMIN DAHA HIZLI, GÜVENLİ VE AKIŞKAN HALE GETİRİLMESİ		
Hedef	3.3 Sağlıklı Kent Yaşam Standardının yükseltilmesi için üst yapı çalışmalarını halkın beklentileri doğrultusunda sürekli geliştirmek.		
Performans Hedefi	Sağlıklı Kent Yaşam Standardının yükseltilmesi için üst yapı çalışmalarını halkın beklentileri doğrultusunda sürekli geliştirmek.		
Açıklamalar			
Performans Göstergeleri	Hedeflenen	Gerçekleşen	
3.3.1	Bisiklet Yolu Uzunluğu	13 km	30 km

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU			
İdare Adı	AKSARAY BELEDİYESİ İmar ve Şehircilik Müdürlüğü		
Stratejik Amaç	3. KENT İÇİ ULAŞIMIN DAHA HIZLI, GÜVENLİ VE AKIŞKAN HALE GETİRİLMESİ		
Hedef	3.4 Şehir içi araç ve yaya ulaşım problemlerinin çözümü için gerekli otopark yeri planlama ve arsa, arazi düzenlemelerinin yapılması		
Performans Hedefi	Şehir içi araç ve yaya ulaşım problemlerinin çözümü için gerekli otopark yeri planlama ve arsa, arazi düzenlemelerinin yapılması		
Açıklamalar			
Performans Göstergeleri	Hedeflenen	Gerçekleşen	
3.4.1	Yaya Bölgesi Olarak Düzenlenmiş Alanların Kentsel Yerleşim Alanına Oranı	%47	%10
3.4.2	Kaldırımların 10 Yıldan Önce Bakım İhtiyacı Duymama Oranı	%70	%60
3.4.3	Parselinde Otopark İhtiyacı Karşılana Bina Oranı	%6	%6
3.4.4	Otopark Kapasitesi	%4	%4

Gösterim 6: Aksaray Belediyesi 2021 Faaliyet Raporu'nun "B- Performans Bilgileri kısmı, B-4 Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi Kaynak: (10)

Bu tablo incelendiğinde, “Toplu Taşıma Araçlarını Kullanan Yolcu Oranı”; “Otobüs Başına Taşınan Yolcu Sayısı”; “Toplu Taşıma Araçlarında Geçen Ortalama Yolculuk Süresi”; “Zirve Saatte Hizmet Sunulan Yolcu Kapasitesi” , hepsi, performans hedefine göre gerçekleştirilememiştir. (10)

Aksaray kentinin ulaşımının sürdürülebilir yapılması, hem yasa ile, hem de kalkınma planı ve çeşitli strateji belgeleri ile de, istenen bir durumdur. Bu konuda yerel yönetim, aşağıda sözü edilen bir yönetmelikten de, yararlanarak, toplu taşıma sistemi- kentsel mekânsal planlama ilişkisini Aksaray kenti için inceleyebilir.

İlk olarak: 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu çerçevesinde yayınlanan “Ulaşımında Enerji Verimliliğinin Artırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” yeniden gözden geçirilerek, 2.05.2019 tarihli ve 30762 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bu yönetmeliğe göre:

- yolculuk talep yönetimi, türlerarası taşımacılık sistemi, trafik yönetimi, yön levhaları ve elektronik yol yönlendirme sistemlerinin ilgili kurum/kuruluşlarca uygulanacağı, yoğun trafik alanlarına girmek yerine araçların alternatif yollardan ulaşımının sağlanması
- nüfusu ikiyüzellibin ve üzerinde olan kentlerde belediyelerce de; karayollarında günün koşullarına uygun merkezi bilgisayar sisteminin kurulması için çalışmalar yapılması
- yerleşim planlamasında ve kentsel dönüşüm projelerinde motorlu taşıtların şehir girişinde park edilebilmesi için otopark kurulması
- kent merkezlerinde motorlu taşıt kullanımını azaltıcı uygulamalar
- toplu taşıma durak ve istasyonlarında türlerarası taşımacılık sisteminin oluşturulması
- belediyelerden nüfusu yüzbinin üzerinde olanlarının ulaşım ana planı hazırlamaları
- şehir imar planları ile sürdürülebilir kentsel ulaşım planlarının birlikte ele alınması
- kentsel ulaşım planlarının, yönetmeliğin yayımı tarihinden 3 yıl içinde ilgili belediyesinde hazırlanması,

gibi, kentsel ulaşım’da sürdürülebilirliği öne çıkaran kural ve önlemler bu yönetmelikte yer almaktadır.(11)

Yerel yönetim, bu yönetmelikte belirlenmiş yol gösterici kararları inceleyerek, toplu taşıma sistemi- kentsel mekânsal planlama ilişkisini Aksaray kenti için yeniden, sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, planlayabilir.

Sonuç.

Orta boyutlu kentlerimizden olan, Aksaray için toplu taşıma sisteminin belirlenmesi konusunun ele alındığı burada, bunun bir ulaşım ana planı kapsamında çözülmesinin uygunluğu üzerinde duruldu. Toplu taşıma’yı, kentin tüm ulaşım düzeni içinde irdeleyerek, verilecek kararları kapsayan böyle bir plan, çevre düzeni planı kararlarına uygun; kentin imar planlaması süreci ile eşgüdüm içinde, kentsel sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, hazırlanmalıdır.

Kaynakça.

- (1) <https://www.nufusune.com/merkez-ilce-nufusu-aksaray>
- (2) https://webdosya.csb.gov.tr/db/mpgm/editedosya/file/CDP_100000/knna/knna_PLAN_ACIKLAMA_RAPORU.pdf
- (3) <https://www.atlasbig.com/images/aksarayin-mahalleleri-harita.png>
- (4) https://www.haritahaber.com/aksaray-ve-nigde-osb-tgb-alanlari-plan-degisikligi-onaylandi-2021_358f.html
- (5) TBMM (2013), Onuncu Kalkınma Planı: 2014-2018, (06.07.2013 tarih ve 28699 /mükerrer sayılı Resmi Gazete).

(6) T. C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2019), On Birinci Kalkınma Planı: 2019-2023, T. C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Yayını, Ankara, <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/On-Birinci-Kalkinma-Plani.pdf>

(7) Kaplan, H. (1991) Kentsel Ulaşım Planlaması, Gazi Üniversitesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Ulaşım Planlaması Ders Notları Kitabı, Ankara.

(8) <https://www.aksaray.bel.tr/PdfSayfa.aspx?id=77>

(9) <https://www.haberaksaray.com/aksaray-2029a-kadar-demiryolu-ile-tanisacak-58388.html>

(10) <https://www.aksaray.bel.tr/PdfSayfa.aspx?id=78>

(11) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Ulaşımında Enerji Verimliliğinin Artırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/05/20190502-5.htm>

KENT EKOSİSTEMİ İÇİN KIR'IN ÖNEMİ

Murat ERMAN

Bursa Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü

Özet

Kırsal alanlar; kentsel alanların dışında kalan, nüfus yoğunluğunun görece düşük ve hâkim üretim faaliyetinin tarım olduğu alanlardan oluşmaktadır. Altyapı eksikliği, ekonomik yetersizlikler, doğal kaynaklar gibi birçok nedene bağlı olarak kır yerleşim alanlarından kentlere önemli derece de göç hareketi meydana gelmektedir. Kent ekosistemi üzerinde yoğun bir baskı oluşturan düzensiz göçlerin kontrol altına alınması, kır-kent arasındaki farkın minimuma indirilmesi ve kırsal bölgelerin kalkındırılması açısından sürdürülebilirlik ilkesi ile mümkün olabilecektir. Kırsal kalkınmanın, kentsel gelişmelerden tümüyle farklı bir şekilde ele alınması artık geçerliliğini yitirmiştir. Bunun yerine, sağlıklı ve dengeli bir kır-kent etkileşimini temel alan yaklaşımlar benimsenmektedir.

Anahtar kelimeler: Kentsel ekosistem, Kırsal kalkınma, sürdürülebilirlik.

THE IMPORTANCE OF RURAL FOR THE URBAN ECOSYSTEM

Abstract

Rural areas; It consists of areas outside the urban areas, where the population density is relatively low and the dominant production activity is agriculture. Due to many reasons such as lack of infrastructure, economic inadequacies, natural resources, there is a significant migration movement from rural settlements to cities. Controlling irregular migration, which creates intense pressure on the urban ecosystem, will be possible with the principle of sustainability in terms of minimizing the difference between rural and urban areas and developing rural areas. The handling of rural development in a completely different way from urban developments is no longer valid. Instead, approaches based on a healthy and balanced rural-urban interaction are adopted.

Keywords: Urban ecosystem, Rural development, sustainability.

GİRİŞ

Yerleşim olgusu tanımlanırken kır ve kent olarak iki temel unsur kullanılır. Günümüzde yerleşim alanlarının büyük çoğunluğu kırsal alanlardan oluşmaktadır. Kırsal alanlar çevresel ve doğal alanlarıyla öne plana çıkmakta olup tarımsal üretimin yürütüldüğü merkezler olarak değerlendirilir (Yenigün, 2017). Kırsal alanlar, tarımsal üretim sektörünün istihdam ve gayri safi yurtiçi hasıla içerisindeki payının yüksek olduğu dönemlerde ülkelerin ekonomilerinde kritik bir öneme sahip olmuş, fakat tarımda endüstrileşme ve kentlerdeki sanayileşmeye bağlı olarak değer kaybetmeye başlamıştır (OECD, 2006). Kırsaldan kente göçün nedenleri arasında da görülen bu olgular, kırsal alanlardaki sorunlarının kent bölgelerine taşınmasına neden olmuştur. Uzun yıllar boyunca kırsal alanların yönetimine dair geliştirilen politikalar kentleşme sebebiyle ortaya çıkan problemlere çözüm arama noktasında ele alınırken, kentlerin daha fazla güçlenmesine, kırsal bölgelerin ise zayıflamasına yol açmıştır. Böylece, kır-kent ilişkili, dengeli ve sürdürülebilir kalkınma politikalarına ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkarken, kırsal alanlarda uygulanan politikaların da sorgulanmasına ve değişmesi gerektiği algısının oluşmasına yol açmıştır (Yenigün, 2017).

Kırsal ekonomilerde çeşitlilik, küçük ve orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesi, inovatif teknolojiler, kırsal turizm gibi hayati öneme sahip unsurların sürdürülebilir kalkınma vizyonu çerçevesinde kullanılmasının gerektiği ön plana çıkmış, buna bağlı olarak da yaşam alanları kalitesinin artırılması ve çevrenin korunması konularının da daha fazla üzerine eğilmek gereken konular arasında olduğu saptanmıştır. Sürdürülebilir ve dengeli bir kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi için kırsal ve kentsel bütünlüğün sağlandığı yeni stratejilerin geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Kırsal kesimdeki haneler, kent merkezleri ile sıkı bağlantı içerisinde. Kent merkezleri kırsal ailelerin işgücü için bir pazar; mallara, hizmetlere ve yeni teknolojilere erişim için önemli bir yer; hem de yeni fikirlere sahip olmak için önemli merkezlerdir (OECD, 2016). Başarılı kırsal kalkınma stratejileri, kırsal alanlara yalıtılmış alanlar olarak bakarak değil, hem kırsal hem de kentsel alanlara bir bütünün parçaları olarak bakmayı gerektirmektedir. Kır-kent ilişkili gelişmelerin hedefinde, gelişmiş erişilebilirlik ve dengeli yerleşim yapısı, geniş ekonomik çeşitlilik, doğal kaynakların korunarak geliştirilmesi ve ekonomik gelişim ile ilgili stratejilerde ön plana alınması sağlanmıştır (Davoudi ve Stead, 2003; Panahi, 2015). Kırsal alanlar, küreselleşme eğilimleri karşısındaki potansiyellerini artırabildikleri sürece gelişimini sürdürebilmeye ve kentsel alanlar karşısında cazibelerini yeniden inşa etmeye başlamıştır. Böylece kırsal alanlar, tarım ve ormancılığın öncül ekonomik faaliyetler olarak göze çarptığı ancak bununla birlikte sürdürülebilir turizm, el sanatları, küçük ve orta ölçekli gıda sanayisi gibi faaliyetlerin de önem arz ettiği, ekolojik bakımdan değerli ve kentsel alanlarla sürekli etkileşim içerisinde olan bölgeler olarak gelişimini sürdürmüştür. Bu durum, kırsal alanlarda daha farklı sektörel gelişmelerin olması gerekliliğini ortaya çıkarırken, mekânsal politikaların da geliştirilmesi gerekliliği yönündeki tartışılmaya başlanmıştır (Aktaş ve Yılmaz, 2017; Alkan ve Demir, 2013; Bakırcı, 2007; Avrupa Komisyonu, 2018). Bu çalışma, kırsal alanların ve kırsal kalkınmanın kent ekosistemine etkisini ve kent ekosistemi açısından önemini analiz etmek üzere yürütülmüştür.

KENTSEL EKOSİSTEM

Kentsel ekosistem, insan tarafından inşa edilen, abiyotik faktörlerle biyotik faktörlerin birbiriyle ilişkili olduğu yapay bir yaşam alanıdır. Nüfusun belirli merkezlerde yoğunlaştığı; enerjinin, ürün ve hizmetlerin tüketildiği alanlardır. Bu özellikleri nedeniyle yakın çevrelerindeki doğal alanlar ve kırsal alanların ekolojik özelliklerinin etkisi altındadır. Doğal ekosistemlerin aksine, kent ekosistemleri enerji ve madde girdilerine bağımlıdır. Bu bakımdan doğal çevre insan tarafından tasarlanmakta ve kontrol edilmektedir (Morrison, 2021).

Benzer şekilde, hava sıcaklığı, toprak, su akışı gibi ekolojik faktörler de insan müdahalesine maruz kalmaktadır. Toprağın yapısı; dolgu, beton, asfalt ve diğer malzemeler kullanılarak bozulmaktadır. Şehrin ürettiği kirleticiler nedeniyle havanın bileşimde değişimler meydana gelmekte, ısı ve yapı malzemelerinin biriktirdiği ısı ortam sıcaklığında yükselmelere neden olmaktadır. Doğal ışığın sağladığı döngüler yapay ışıklandırma sebebiyle değişime uğramakta ve geceleyin gökyüzünün görünüşü yapay ışığın etkisiyle farklılaşmaktadır. Kentsel ekosistem, yapının doğal bileşene üstün geldiği bir alandır ve kültürel alanın etkisi altındadır.

Bir ekosistem olarak şehir; sıcaklık, rüzgar, su gibi faktörler açısından kendine özgü çevresel koşulları oluşturmaktadır. Büyük şehirler, suyun infiltrasyonunu sınırlandıran ve akışını en üst düzeye taşıyan yapay katmanlarla (beton ve asfalt) kaplı alanlardır. Buna karşılık, suyun yapay olarak taşınması, temiz su ihtiyacının yapay sistemlerle karşılanmasını sağlamaktadır. Kentsel ekosistemde yoğun olarak karşılaşılan inşaatlar, doğal olarak rüzgarların akışını ve etkinliğini değiştirir. İnşaat sektöründe kullanılan malzemeler ıyıyı absorbe eder, böylece kentsel ekosistemler adeta bir "ısı adası" etkisi gösterir (Morrison, 2021).

Kentsel ekosistemde biyotik faktörler, bitkisel olarak çoğunlukla egzotik süs bitkileri ve gıda (kent bahçeleri) olarak yetiştirilen bitki türlerinden oluşmaktadır. Hayvansal olarak, yabani türler nispeten azdır. Kentsel alanlardaki faunanın temel bileşenlerini evcil hayvanlar (kediler, köpekler ve kuşlar) oluşturur. Ayrıca, şehirde başıboş haldeki sokak hayvanları da faunanın diğer önemli bileşenleridir. Ek olarak, kentsel ekosistemlerdeki zararlılar (hamamböcekleri, sinekler, sivrisinekler, kemirgenler ve birçok böcek türü) en çok rastlanan faunasal popülasyonlardır.

Kentsel ekosistemde abiyotik faktörler, peyzajdan iklim değişikliğine kadar kent ekosisteminde en çok değişim gösteren faktörlerdir. Bunlar genel olarak konut ve ofis binaları, parklar, yaya yolları, otoyollar ve diğer tüm kentsel altyapıları ifade eder. Tüm fiziksel ortamlar, insanlar ve diğer canlılar için mikro habitatların oluşmasına yol açar. İnsan elinin değmediği doğal ekosistemlerde biyotik ve abiyotik faktörlerin oluşumu, doğal yasalara göre şekillenmesine rağmen kentsel ekosistemler insan faaliyetlerinin etkisi altındadır. Kırsal ekosistem, doğal ve kentsel ekosistemlerin arasında yer almaktadır (Morrison, 2021).

KIRSALLIK, KIRSAL ALAN, KIR

Kırsallık, sosyolojik ve mekânsal bir karşılığı olan bütünsel bir kavram olarak değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, kırsallık mekânsal olarak genellikle “kır” ya da “kırsal alan” ile eş anlamlı olarak kullanılmakta, sosyolojik olarak ise daha çok “kırsal kesim” kavramıyla ifade edilmektedir. Yani, kırsal kesim, tarım faaliyetleri ile geleneksel yaşam modeline dayalı üretim argümanlarının baskın olduğu, toplumsal ve ekonomik değişimlerin kentsel alanlara kıyasla yavaş ilerlediği, toplumsal açıdan iş bölümlerinin zayıf, karşılıklı ilişkilerin hakim olduğu sosyal çevreyi ifade eder (Kalkınma Bakanlığı, 2018)

Kırsal alanlar, tarım ve ormancılığın başat ekonomik faaliyetler olduğu ama bunun yanında sürdürülebilir turizm, küçük ve orta ölçekte gıda sanayinin ve el sanatları gibi diğer ekonomik faaliyetlerin de önemli olduğu, ekolojik açıdan değerli ve kentle sürekli etkileşim halinde olan alanlar olarak gelişmeye devam etmiştir.

Küresel ölçekte giderek artan yoksulluk ve açlık, kır-kent arasındaki gelişmişlik farkları, bölgesel eşitsizlikler, ülkeler arasındaki gelişmişlik farklarının derinleşmesi, hızla kirlenen ve tükenen doğal kaynaklar tüm dünyada kırsal kalkınma kavramının önemini artırmıştır. (T: C: Kalkınma Bakanlığı, 2018)

Kırsal kalkınma politikasının en önemli bileşeni olarak kabul edilen tarım sektöründe yaşanan sorunlar kırsal alandaki nüfus kaybını ya da kırdan kente göçleri hızlandırmıştır. Dünyada, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, yaklaşık 3,4 milyar kişi kırsal alanda yaşamakta olup bu nüfusun büyük bir çoğunluğu dünyanın en yoksul kesimini oluşturmaktadır (Bhattacharya, 2017).

Özellikle gelişmekte olan ülkeler ile az gelişmiş ülkelere bakıldığında, kırsal alandaki ekonomik ve sosyal faaliyetlerin azaldığı ve şehir merkezlerinin hızlı bir demografik kentleşme sorunuyla karşı karşıya olduğu açıkça gözlenmektedir (Bilmez, 2013).

Küresel projeksiyonlara göre 2050 yılına kadar dünya nüfusunun 9 milyara çıkması tahmin edilmektedir. Özellikle 1950 yılından bu yana hızla bir kentleşme sürecine giren dünyamızda, 2014 yılı itibari ile kırdaki nüfusun toplam nüfusa oranı yüzde 46 iken, 2050 yılında bu oranının yüzde 34'e düşmesi beklenmektedir (Birleşmiş Milletler, 2014).

Her ne kadar gelişmekte olan ülkelerdeki kentsel nüfus artışının önümüzdeki 20 yıl içinde ikiye katlanıp 4 milyarı bulacağı, kırsal nüfusun ise üçe katlanacağı beklense de bu hızlı değişimler çeşitli fırsatlar yaratacağı gibi sosyal, ekonomik ve çevresel sorunları da beraberinde getirecektir.

Küreselleşmeye karşı gelişen yeni akımlar içinde özellikle hizmetler sektöründeki gelişmelere ayak uydurabilen temiz çevre, doğal yaşam, kültürel miras ve yöresel gastronomiye ilişkin özelliklerini koruyarak alternatif turizm çeşitlerine yönelik kendi dinamiklerini harekete geçirebilen kırsal alanların çekiciliği artmaktadır (Özçatalbaş, 2017).

Halen yaklaşık her dört kişiden birinin kırsal alanda yaşadığı ülkemizde tarım ve kırsal kalkınma politikalarının her dönem önemini koruduğu söylenebilir. Niteliksiz işgücü arzındaki artış, demografik yapıdaki hızlı değişim, suç oranlarındaki artış ve düzensiz kentleşme gibi ana sorunlar günümüz koşullarında en fazla göç alan illerde görülmektedir. Kır-kent arasındaki gelişmişlik farkları, kırdan kente göç ve demografik kentleşme eğilimleri hem kırsal hem de kentsel alanlarda sorunlar yaratmış ve bu durum kırsal kalkınma politikalarında yeni arayışlara neden olmuştur (T: C: Kalkınma Bakanlığı, 2018).

Kırsal kalkınma bağlamında diğer sektörel politikalarda meydana gelen değişimler ve gelişmeler kırsal alanları zaman zaman tehdit etmektedir. Kentleşme baskısının yanı sıra, sanayi işletmeleri, maden ocakları ve turizm tesislerinin uygun olmayan yatırım yeri tercihleri tarım alanlarını ve kırsal çevreyi tehdit edebilmektedir. Kentleşme dinamikleri sağlıklı bir fiziki planlamaya dayanmadığı durumlarda tarım arazilerini tehdit etmektedir. Gerek konut gerekse ticari işletmeler bakımından düzensiz ve çarpık yapılaşma tercihleri kırsal çevre peyzajını bozmaktadır. Sanayi tesislerinin altyapısı tamamlanmış organize alanlar yerine kırsal çevreye doğru kayması, doğa tahribatına, toprak ve su kaynaklarının kirlenmesine sebep olabilmektedir. Turizmde yaşanan çeşitlenme, kırsal kesim için önemli istihdam fırsatları doğurmasına karşın, doğru yönetilmediği zaman doğal, tarihi ve kültürel zenginliklerin zarar görmesine neden olabilmektedir. Diğer taraftan, tarımdaki ilerlemeler ile birlikte zirai kimyasalların yoğun ve bilinçsiz şekilde kullanılması çevre, hayvan, bitki ve halk sağlığını tehdit etmektedir (T: C: Kalkınma Bakanlığı, 2018).

Ülkemizin kırsal açıdan miras zenginliğini artıran çeşitli dinamikler göze çarpmaktadır. Bu kırsal mirasın sürdürülmesi, kır kültürünün korunmasına katkı sağlamaktadır. Ülkemizdeki öncelikli kültürel zenginlik kaynakları mikro havzaları kapsayan yöresel ürünler, ekolojik kaynaklı yöreye özgü tarımsal üretim modelleri, tabiatlara özgü yaşam biçimleri, mimari doku, yöresel yemekler ve kıyafetler, folklor derinliği, el sanatları, şenlikler, müzecilik ve kültür festivalleridir. Kırsal bölgelerde yaşam kalitesinin artırıldığı, bireyin mutluluğunu ön planda tutan, güven duygusunun önemsendiği, huzurun tesis edildiği sürdürülebilir toplum stratejileri son derece önemlidir.

Kırsal alanlar dünya genelinde kalkınma politikaları açısından en kırılgan bölgeler ya da kesimler olarak görülmektedir. Milli kültürlerin ve toplumsal geleneklerin korunmasında, refah bir toplumun sürdürülebilirliğinin tesis edilmesinde kırsal alanlar, sahip olduğu çeşitlilikle bir nevi sigorta görevi üstlenmektedir. Kırsal yaşam alanlarının ve doğal çevrenin korunması, ve iyileştirilmesi bir ülkenin refah düzeyinin artırılmasında mihenk taşı konumundadır (Kalkınma Bakanlığı, 2018)

Küresel gıda talebindeki artış, kentlere göç, yenilenebilir enerji ve iklim değişikliği kısıtlarından hareketle yoksulluk ve açlıkla mücadele çabalarını etkili kılacak sürdürülebilir kalkınma hedeflerini gerçekleştirmenin en önemli politika alanlarından birinin kırsal kalkınma olduğu yaygın kabul görmektedir. Türkiye'deki kırsal alanlar farklı iklim, coğrafi yapı ve kültürleri ile çeşitlilik arz etmektedir. Bu çeşitlilik Türkiye'nin geleceği için bir fırsat ve eşsiz bir zenginlik olarak görülmelidir. Kırsal kalkınma alanında belirlenen strateji ve hedeflerin gerçekleşmesi sadece kırsal kesime değil aynı zamanda ülke kalkınmasına da katkı sunmaktadır. Kırsal nüfusun yerinde kalkınması suretiyle kentler üzerindeki baskının azalması ülke genelinde güven duygusunda ve yaşam standardında artış sağlayabilecektir.

KAYNAKLAR

Aktaş, E.; Yılmaz, İ. (2017). Village-City Markets in Turkey: A New Approach in Rural Development. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 36(2):1-21.

Alkan, H., Demir, E. (2013). Orman Köylerinde Kooperatifçiliğin Gelişimine Etki Eden etmenler. *SDÜ Orman Fakültesi Dergisi*, 14: 1-9

Avrupa Komisyonu, (2018). Komisyon Çalışma Dokümanı 2018 Türkiye Raporu.https://www.ab.gov.tr/siteimages/pub/komisyon_ulke_raporlari/2018_turkiye_raporu_tr.pdf (Erişim Tarihi: 20.01.2018).

Bakırcı, M., (2007). Türkiye’de Kırsal Kalkınma. Ankara: Nobel, 5-31;

Bhattacharya, A. (2017). “India plans to build over 1,000 digital villages”.
<https://qz.com/898172/india-plans-to-build-over-1000-digital-villages/>

Bilmez, M. E., (2013). “Büyükşehir Kanunu Eğitimi (Sunu)” Türkiye Belediyeler Birliği. <http://www.tbb.gov.tr/belediye-akademisi/sunumlar/> (Erişim Tarihi: 18.02.2018).

Birleşmiş Milletler, Ekonomik Ve Sosyal İşleri Dairesi, Nüfus Birimi (2014). Dünya Kentleşme Beklentileri: 2014 Revizyonu (Erişim Tarihi: 19.02.2018).

Davoudi, S., Stead, D. (2003). Urban and Rural relationships: An Introduction and Brief History. *Built Environment Journal*, Vol. 28 (4):269–277.

Kalkınma Bakanlığı (2018). T. C. Kalkınma Bakanlığı Kalkınma Planı On Birinci (2019-2023) Kırsal Kalkınma Özel İhtisas Komisyonu Raporu Ankara Yayın No: KB: 3028-ÖİK: 810.

Morrison, R. (2021). Kentsel ekosistem: özellikler, bileşenler, flora ve fauna.
<https://tr.warbletoncouncil.org/ecosistema-urbano-9862>

OECD, (2006). OECD Rural Policy Reviews, The New Rural Paradigm Policies And Governance,<http://www.oecd.org/gov/regionalpolicy/thenewruralparadigmpoliciesandgovernance> (Erişim tarihi 13.15.2015)

OECD, (2016). A New Rural Development Paradigm for the 21st Century: A Toolkit for Developing Countries, Development Centre Studies, OECD Publishing, Paris.

Özçatalbaş, O. (2017). “Tarım Ciddi İştir, Romantizm Kaldırılmaz”, *Türk Tarım Dergisi*, Sayı 243, s. 69

Panahi, S.M (2015). Interrelationships Between Urban and Rural Areas and Their Effect on Rural Development in Ilam Province. *Indian Journal of Fundamental and Applied Life Sciences*, Vol. 5 (S3), pp. 752–758.

Sevinç Bahar Yenigül, (2017). Kırsal Kalkınma Politikalarında Yeni Yaklaşımlar ve Bu Yaklaşımların Türkiye’nin Kırsal Kalkınma Politikalarına Etkisi. *Planlama*;27(1):16–25 | doi: 10.14744/planlama.2016.47450

URBAN CLIMATE and ECOLOGY

Prof. Dr. Öner DEMİREL

Kırıkkale University Faculty of Fine Arts Department of Landscape Architecture

INTRODUCTION

Values that make up the CITY LANDSCAPE and ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY

Natural environmental conditions are the fundamental factors in the foundation of cities. Data from a city's location, topographic status, climate conditions, water element, vegetation and natural environment separate it from others, definitions, climate city, city (Deniz, 2004; Kır, 2009). The city is an artificial environment which is shaped and known with their own culture as well as nature's use. (Can, 1999; Uçkaç, 2006; Kır, 2009).

His new human hand-shaped process, started with human's domination of nature as a result of man's interaction with nature, from the past to the present, industry, urbanization and its problems in the condensed movement.

One of these problems, the rapid population growth, brings unplanned urbanization together. It is reported that our country will be the 19th most crossed country in 2050 with 96 million people according to un population projects (UN, 2017). Therefore, if the urbanization tendency continues, increasing urbanization's pressure on the climate system will come up as a big problem.

Urban Environmental Quality

Economic forces underlie the ongoing changes in the role of cities (Sassen, 1998). Today, negative developments such as the increasing negative impact of urbanization on natural values and increasing the effects of environmental pollution due to urbanization on human health. All interest groups that make up the city, It has pushed some actions towards creating “*ecological urban renewal and livable healthy city*”.

Urban performance indicators and metrics are defined for sustainable urbanization, and various indexes and design guides are prepared. The fact that more than 2/3 of Europe's population lives in urban areas today reveals that the quality of the urban environment is perceived as a key element of the economic renewal of European cities.

Urbanization, Today

sustainable and inclusive economic development,
social and cultural development,
nature and environmental protection, considered as the engine (U.N., 2016)

Urban Paradigm Shift, it brings to the fore a “NATURE-FOCUSED” CITY Scenario and that cities, which are the places of differences (T.C.Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2017)

- ecosystem,
- juice,
- natural habitats,
- protecting biodiversity,
- there will be settlements that support sustainable consumption and production forms foreseen.

Economic forces underlie the ongoing changes in the role of cities (Sassen, 1998). Today, negative developments such as the increasing negative impact of urbanization on natural values and increasing the effects of environmental pollution due to urbanization on human health. All interest groups that make up the city, It has pushed some actions towards creating “*ecological urban renewal and livable healthy city*”.

Urban performance indicators and metrics are defined for sustainable urbanization, and various indexes and design guides are prepared. The fact that more than 2/3 of Europe's population lives in urban areas today reveals that the quality of the urban environment is perceived as a key element of the economic renewal of European cities.

Urbanization, Today

sustainable and inclusive economic development,
social and cultural development,
nature and environmental protection, considered as the engine (U.N., 2016)

Urban Paradigm Shift, it brings to the fore a “NATURE-FOCUSED” CITY Scenario and that cities, which are the places of differences (T.C.Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2017)

- ecosystem,
- juice,
- natural habitats,
- protecting biodiversity,
- there will be settlements that support sustainable consumption and production forms foreseen.

Urban Rights And Its International Dimension

The Process of Addressing Citizens' Rights at the International Level

- European Urban Charter, 17 – 19 March 1992 (Pektaş & Akın, 2010)
- European Spatial Development Perspective, 1999
- European Landscape Convention, 20 October 2000
- A Thematic Strategy on the Urban Environment, 2004 (Turan, 2007)
- European Urban Charter 2 (Güler, 2012)
- Leipzig Charter for Sustainable European Cities, 24-25 May 2007Avrupa Kentsel Şartı 2, 27–29 Mayıs 2008 (<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/leipzigarti.pdf>).
- Amsterdam Paktı, (Urban Agenda for the EU ‘Pact of Amsterdam’) 2016

Reflections of Citizens' Rights in Our Country

- Integrated Urban Development Strategy and Action Plan, (KENTGES), 2010 – 2023 (T.C.Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2010)
- Turkey's Climate Change Adaptation Strategy and Action Plan (2011-2023) (T.C.Çevre, Şehircilik Bakanlığı, 2010)

United Nations Human Settlements Program (UN-HABITAT), 1976, 1996, 2001, 2007, 2016

- Habitat I Conference, 1976 Vancouver (Canada) (<http://20yil.habitatdernegi.org/habitat-1.html/>)
- Habitat II Conference, 1996, Istanbul (<http://www.mfa.gov.tr/birlesmis-milletler-insan-yerlesimleri-programi.tr.mf>)

- “Declaration on Cities and Other Human Settlements in the New Millennium” known as “Istanbul +5” in 2001
<http://www.csb.gov.tr/projeler/habitat/index.php?Sayfa=Sayfa&Tur=ustmenu&Id=790>
- At the UN-HABITAT 21st Governing Council in 2007, the 2008-2013 “Medium-Term Strategic and Institutional Plan” (MTSIP) was adopted. UN-HABITAT, the vision of “sustainable urbanization” developed on the basis of result-oriented management (<http://www.csb.gov.tr/projeler/habitat/index.php?Sayfa=Sayfa&Tur=ustmenu&Id=790>)
- Habitat III “New Urban Agenda” 06 May 2016, Resolution for the Quito Declaration
- Quito Declaration (17-20 October 2016, Quito, Ecuador) U.N. (United Nations), 2016.

The "SUSTAINABLE DEVELOPMENT SUMMIT" was held in 2015, and the 2030 "SUSTAINABLE DEVELOPMENT AGENDA" was formed at this summit, and the member states of the United Nations accepted the "17 SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS". The Sustainable Development Goals are built on the “MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS” adopted in 2000. While *THE MILLENNIUM DEVELOPMENT DECLARATION* covers the years 2000-2015, the 2030 Agenda targets a 15-year period starting from 2015.

2030 AGENDA (17 TARGETS): OBJECTIVE 11. *Making Cities and Human Settlements Embracement, Safe, Strong And Sustainable for Everyone*

Joint action and the will to change mark the 2030 Agenda. The topic of the agenda is: TRANSFORMATION IN THE WORLD The agenda is about changing our (our) “world”; In this respect, common action and common ownership are brought to the fore.

The 2019 agreement, known as the *GREEN DEAL*, focuses on implementing the European Union's existing commitments in the fight against the climate crisis in a broader and more effective manner. *GREEN DEAL action plan*; It envisions increasing the efficient use of resources, restoring biodiversity and reducing pollution by moving to a clean, circular economy. European Commission (EU), 2019.,

In our country, The Presidential Circular on the Green Reconciliation Action Plan (Official Gazette dated 16.07.2021) has been published. It includes a total of 32 targets and 81 actions under 9 main headings.

New Urban Agenda (Quito Declaration/2016) (UN., 2016)

- Worldwide New Urban Agenda (YKG) “*Sustainable Cities and Settlements for All*”
- The common vision of the New Urban Agenda, "CITIES FOR ALL" is determined as a better and greener urban future.

One of the Most Important Principles of the New City Agenda
“Environmental Sustainability”

- sustainable use of land and resources in the urban development process,
- clean energy, conservation of ecosystems and biodiversity,
- climate change adaptation,
- building urban resilience
-

Cities and Climate Change

Three Basic Reasons

- Urban areas are the areas most damaged by disasters.
- Urban areas; It is responsible for 75% of natural resource consumption and 80% of global greenhouse gas emissions.

- **PROJECTIONS:** It is estimated that the amount of built up area will increase three times in developing countries and 2.5 times in developed countries until 2030, depending on the population growth in cities.

Turkey is not a water rich country. According to the amount of water per capita annually, our country is living water minority. The amount of usable water per person annually is about 1.519 m³. *Turkish Statistics Institution (TÜİK)* projected that our population will be 100 million in 2050. in this case, it can be said that the amount of usable water per person for 2050 will be approaching 1,120 m³/year.

Strategies and Urban Infrastructure for Combating Climate Change

Strategies 1: Sustainability and Resilience

The basis of *SUSTAINABILITY AND DURABILITY STRATEGIES* is to protect resources and to manage it effectively in the short- and long-term. In this sense, approaches such as *SMART CITY*, sharing economy and circular economy, which have developed recently, emphasize the responsible and effective use of resources and try to reproduce this at the intersection of city, economy and society.

Strategies 2: Mitigation and Adaptation

One of the most important tools in realizing mitigation and adaptation strategies to be implemented against the effects of climate change will be green infrastructure plans. To support these, sustainable mobility and smart growth are among the things to be done in terms of transportation and land use decisions.

Possible Reflections of The New City Agenda on Planning and Landscape Policies in Turkey

Conclusion 1: Climate must be locally owned as an urban joint, natural buildings it should be more included in the identification and protection.

- Climate predictions made within the framework of the Joint Program on Developing Turkey's Capacity to Adapt to Climate Change
- The '*Turkish Healthy Cities Association*' on a national scale and the 'European Convention of Presidents', of which more than 7000 cities are members on an international scale, can provide a framework in this sense.

Conclusion 2: A multi-scale approach to climate adaptation in urban areas is required.

- In addition to being areas where anthropogenic activities are concentrated, cities are ecosystems that contain natural structures and systems, and the interaction of cultural and natural structures. Sustaining the ecosystem functions of cities in a balanced and healthy way can only be possible with planning practices that deal with cities with an ecosystem perception (Yaman and Doygun, 2014).
- The existing system, which handles physical planning in terms of urban settlements, such as zoning plan, master development plan, environmental plan, does not adequately grasp the ecological scale and concepts.

Nature/Green Focused City Scenarios

Multi-Scale Positioning of Green Infrastructure as a Critical Infrastructure

- **Bio-region** (Basin, Sub-basin-micro-basin)

Bio-region approaches have entered our agenda in national/upper scale studies with conventions such as the European Landscape Convention accepted by our country in 2003.

The scope of this convention consists of natural, rural, urban, semi-urban areas, land, inland waters, marine areas and wetlands (APS, 2003).

The idea of considering the basin boundaries in planning was initiated with the *LANDSCAPE ATLAS* of the Yeşilirmak Basin (Including The Provinces of AMASYA, SAMSUN, TOKAT AND ÇORUM) completed in 2016 in our country. With this project, various ecological-based bases have been created on how to integrate it with upper-scale physical plans, especially environmental plans (Uzun ve ark., 2021).

Considering the natural and cultural structure of the city, the most important condition for ensuring the sustainability of cities is to reveal the key functions that are effective in the continuation of the life of that city and its inhabitants. In revealing these key functions, the integration of ecology-based approaches into all spatial planning and design processes from upper scales to lower scales is required. In this sense, it is important that ecology-based studies and tools such as *Landscape Plan and Landscape Atlas* support all physical plans as a guide in making land use decisions.

To express it concretely, the mapping of information such as "forests, pasture-grassland areas, agricultural areas, conservation and protected areas, important plant areas, important bird areas", which are taken into account when performing threshold analysis in the current environmental plans in the spatial planning hierarchy of our country, by taking only institutional views. Instead, it should be ensured that "*Landscape Character Assessments*" are made and included in the revised Environmental Plans.

- ***Eco-region***

After the Metropolitan Municipality Law No. 6360, establishing the urban-rural integrity in the metropolitan cities of our country has become an important issue. Issues such as the transformation of villages into rural neighborhoods and the enlargement of the powers and boundaries of municipalities necessitate dealing with the problems of physical construction and natural environment together. In this sense, landscape character assessment approaches and urban and rural design guides will be effective in maintaining the identity of settlement in rural areas in metropolitan municipalities, and in urban areas, it will appear as an important phenomenon in the sustainability of both natural processes and cultural landscapes in the city. *National Technical Guidelines On Landscape Character Analysis And Evaluation On Region-Sub-Region (City) Scale*" completed in 2014 can be counted as a pioneering work (Şahin ve ark., 2014).

The use of tools such as ecological bases, *City Pollution and Urban Climate Maps*, in the environmental plan and master zoning plan construction processes is critical importance for the sustainability of the natural systems in the city. Although Turkey has a "*Climate Change Adaptation Strategy and Action Plan*", there is no climate change plan prepared on the basis of provinces. The closest initiative in this regard is the work carried out in 2010 between the *Gaziantep Metropolitan Municipality and the French Development Agency (AFD)* to prepare *The first Local Climate Action Plan* in Turkey. One of the project outputs has been the *Eco-City Draft and Design Guide*, which recommends designing urban planning at a local scale according to climate change. On the other hand, local governments in Turkey, which are party to *The European Covenant of Mayors*, have to complete their climate adaptation plans by 2040.

The Goal of Creating Urban Climate Maps and Climate Atlas is to prevent air pollution caused by heating and reduce CO₂ emissions by utilizing ecology-based, energy-efficient buildings and natural resources. At the same time, it is useful in determining new settlement proposals for urban transformation and in carrying out bioclimatic comfort studies for the inhabitants of the city.

Definitions such as eco-city/village, parts that show ecological integrity within cities gain importance as urban design products in our country as well as in the world. *The eco-city project*, which is aimed to be piloted in Eskişehir Province, is an initiative in this direction. Eco-city/village solutions made in recent years are supported by smart city systems and urban technologies and appear as eco-smart settlements.

As urban pollution maps; air, water, soil, noise maps as well as light pollution/bortle dark sky measure (in the USA some cities/Flagstaff-Arizona are known as “*dark cities*” because they do not use city lighting at night), radiation pollution-thermal pollution (terrestrial radiation) , visual pollution, electromagnetic pollution, radio spectrum pollution, ozone map, radioactive pollution, solid waste pollution, greenhouse gas database, carbon footprint-ecological bag, etc. needs to be done.

- ***Eco-design*** (Green Network/Infrastructure, Nature-Based Solutions)

Increasing the pressure of urbanization on the climate system will begin to be perceived as a major environmental problem. Cities will become more fragile due to the increase in extreme events as a result of climate change. In this context, parks and recreation areas will come to the fore as “critical infrastructures” in today's volatile urban environment for the sustainability of cities.

Green network and green infrastructure studies are on the agenda in order to analyze and integrate the ecological-based systems in our cities. It will contribute to increasing the quality of life in a range based on nature-based solutions that can be elaborated, especially in urban design processes, from energy efficient structures to waterproof surface coating materials.

In order to ensure the sustainability of cities, it is necessary to understand the functioning of different ecosystems (stream, agriculture, built environment, etc.) from natural to man-made, and to reflect on design decisions. In urban design applications, the integration of “*Landscape Character Evaluation*” approaches and tools into the design process, which considers the natural and cultural life comfort for those living in the city, is important. In this sense, establishing *green infrastructure networks* and considering related *nature-based design solutions* will facilitate the process as a proactive step.

The preparation of urban design projects under the guidance of green infrastructure systems and nature-based solutions will make an important contribution to the solution of problems in detail and in practice. For example, design concepts such as *water-sensitive urban design* (WSUD) and *landscape urbanization* (LU) are developing in this direction. Interdisciplinary work and collaboration between solutions are required in the design approaches mentioned. In particular, bio-engineering work, in which the relevant engineering fields are included in the design processes, is also gaining importance in the development of system details.

Conclusion 3: Thematic Strategy Plans and Physical Plans Should Be Harmed and Conducted Simultaneously.

Incorporating ecological concepts into existing physical planning processes and at the same time becoming integrated with the thematic/sectoral plans produced in terms of legal/managerial, functional and design is a very important issue in climate change adaptation.

Important Problems Are Given Below:

- The lack of ecological bases that can be used in decision-making processes in accordance with the protection-use balance within the expanded metropolitan jurisdiction within the scope of the law numbered 6360,
- The fact that data such as climate maps and urban pollution maps in the Master Development Plans cannot be used in the planning processes,

- The loss of basic criteria such as topography and hydrology, which form the main backbone of the city in planning and which are effective in gaining identity, towards lower-scale plans (covering the rivers or disappearing of important hills or slopes in the building density)
- Groundwater support areas, surface flow control areas, wind corridors, etc., which are important to the city. The analysis that will increase the comfort of life and support the sustainable development of the city is not sufficiently included in the zoning plans,
- Ineffective implementation tools for ecological obligations required by international conventions such as European Urban Charter I and II, European Convention of Presidents, European Spatial Development Perspective,
- Establishing green infrastructure networks and not considering related nature-based design solutions

CONCLUSION

Today, an answer is sought to the question of how a harmony can be achieved between ecology and cities that are the scene of intense human use. Landscape architects and city planners strive to recreate the diminishing and lost natural values within the city.

The concepts of “green scenario” and “city in nature”, which have been expressed in cities in recent years, are also a natural result of these obligations and pursuits. Green areas and their qualities, which show a development in parallel with the civilization level of societies, are indispensable elements of planned cities today, on the other hand, they have become an indicator of the quality of socio-cultural life in the concept of contemporary city (Demirel et al., 2005).

In the late 19th and early 20th centuries, urban planners, writers and thinkers, who pointed out that urban pollution threatened human life, feared that cities would eventually self-destruct. Today, not only inhumane living conditions, but also unsustainable resource use pose a threat to cities.

Efforts to break down political and financial barriers to sustainable and resilient urban planning and environmental management have one thing in common: the dynamism of committed people who exchange views and collaborate. It is this concentration of human energy that provides the human civilizations of cities and will ultimately save these civilizations.

References

APS, 2003. Avrupa Peyzaj Sözleşmesinin Onaylanmasını Uygun Bulduğuna Dair Kanun, Kanun No. 4881, Kabul Tarihi: 10.6.2003, Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 17/6/2003, Yayımlandığı Resmi Gazete Sayısı: 25141.

Can, N. 1999. Kent Kimliği. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara. Çamdereli, M. ve Gürer, M. 2008. Futbolda Görsel Kimlik Ögesi Olarak Kulüp Armaları. İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, 26, 135-168.

ÇŞB, 2012. İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı 2011-2023, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ankara – 2012.

Demirel, Ö., Pirselimoglu, Z., Sarıkoç, E., Özdemir, B. “Kent Ormanlarının Sosyal ve Çevresel İşlevlerinin Kullanıma Dayalı Bozulma Süreci, *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 36 (2), 201-208, 2005.

Deniz, K. 2004. “Konya’da Farklı Üç Kentsel Mekanda Kent Kimliği Üzerine Bir Araştırma”, S.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.

European Commission (EU), 2019., Communication from The Commission to The European Parliament, The European Council, The Council, The European Economic and Social Committee and The Committee of The Regions, The European Green Deal, Brussels, 11.12.2019 COM(2019) 640 final

Güler, M. , “Kentsel Haklar, Kapitalizm ve Katılım”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 66-1, sf. 49 – 71, Ankara, 2012.

Kır, İ., 2009. Kent Meydanlarının Kent Kimliği Üzerine Etkileri İzmir Örneği. Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans tezi (Yayınlanmamış), İzmir.

Pektaş, E. K. ve Akın, F. , “Avrupa Kentsel Şartları Perspektifinde Bir Kentli Hakkı Olarak Katılım Hakkı ve Türkiye”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, C.XII, S.II, 2010.

Sassen, S., 1998. “Urban Impacts of Economic Globalization”, Comparative Urban Studies Occasional Paper Series, No:5, Woodrow Wilson International Center for Scholars, Washington, D.C.

Şahin, Ş., Perçin, H., Kurum, E., Uzun, O. ve Bilgili, B. C., 2014. Bölge - Alt Bölge (İl) Ölçeğinde Peyzaj Karakter Analizi ve Değerlendirmesi Ulusal Teknik Kılavuzu, T.C. İçişleri Bakanlığı, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Müşteri Kurumlar), T.C. Ankara Üniversitesi (Yürütücü Kuruluş) TÜBİTAK KAMAG 1007 Programı 109G074 No’lu PEYZAJ-44 Projesi Çıktısı, 148 Sayfa, Ankara.

T.C.Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2010. KENTGES Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı 2010-2023, 58 s., Ankara.

T.C.Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2017. Şehircilik Şurası Komisyon Raporları-Ekim 2017, 356 s., Ankara.

Turan, B.Y., Avrupa Birliği ve Türkiye’de Peyzaj Planlama Mekanizmasının Yapılandırılması, TMMOB Peyzaj Mimarları Odası, Peyzaj Mimarlığı Dergisi, 2007/1-2, s.44-47, Ankara.

Uçkaç, L., 2006. Kentsel Tasarımın Kent Kimliği Üzerine Etkileri: Keçiören Örneği. A.Ü.

Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı (basılmamış doktora tezi), Ankara

U.N. (United Nations), 2016. Birleşmiş Milletler Konut ve Sürdürülebilir Kentsel Gelişim Konferansı (17-20 Ekim 2016, Habitat-III, Yeni Kentsel Gündemin İlk Taslağı, Quito Deklarasyonu, 06 Mayıs 2016.

UN, (United Nations), 2017. World Population Prospects, Department of Economic and Social Affairs/Population Division, The 2017 Revision, 53 p., New York.

Uzun, O., Müderrisoğlu, H., Demir, Z., Kaya, L.G., Gültekin, P., Gündüz, S., 2021. Peyzaj Planlama II. Yeşilirmak Havzası Peyzaj Atlası Projesi. T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 528 s., Ankara.

Yaman, G., Doygun, H., Yeşil Alanların Kent Ekosistemine Katkılarının Kahramanmaraş Kenti Örneği’nde İncelenmesi. II. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu “Akdeniz Ormanlarının Geleceği: Sürdürülebilir Toplum Ve Çevre” 22-24 Ekim 2014 – Isparta.

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/leipzigisarti.pdf>

<http://20yil.habitatdernegi.org/habitat-1.html/>

<http://www.mfa.gov.tr/birlesmis-milletler-insan-yerlesimleri-programi.tr.mf>

<http://www.csb.gov.tr/projeler/habitat/index.php?Sayfa=Sayfa&Tur=ustmenu&Id=790>

<http://www.csb.gov.tr/projeler/habitat/index.php?Sayfa=Sayfa&Tur=ustmenu&Id=790>

ÜNİVERSİTENİN AKSARAYIN ŞEHİRLEŞMESİNE ETKİSİ

Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN
Aksaray Üniversitesi Rektörü

Türkiye’de genel itibari ile üniversite kampüsleri şehrin dışında kurulmuştur. Bunun kendi içerisinde bazı zorlukları vardır. Şehrin üniversiteye yaklaşması ve bitişmesi zaman aldığı için üniversiteler şehirlerden uzak biçimde yoluna devam etmek zorunda kalıyor. Aksaray Üniversitesi bu noktada diğer pek çok üniversiteye nazaran daha şanslı bir kurum. Öyle ki, Aksaray Üniversitesi’nin şehir ile arasında ulaşım noktasında ciddi bir mesafe yok. Bu yönüyle biz, kendimizi şehirle iç içe geçmiş bir konumda görüyoruz. Bu durum hem şehir hem de öğrencilerimizin etkileşimi bakımından olumlu olarak yansıyor. Bir taraftan üniversite şehri etkilerken diğer taraftan da şehir üniversite öğrencilerimizi etkilemek suretiyle karşılıklı bir pozitif etkileşim söz konusu oluyor.

Şehirle Aksaray Üniversitesi’nin ilişkisi birkaç boyutta ilerlemektedir. Bunlardan ilki fiziki büyümedir. Şehrin üniversiteye doğru geliştiğini ve bu gelişmelere bağlı olarak bir süre sonra kampüsün şehrin içinde kalması kaçınılmazdır. Bu gelişim aşaması, Türkiye’deki uygulamalara bakıldığında Ortadoğu Teknik Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi örneklerinde görülmektedir. İkinci boyut ise şehrin ekonomik olarak büyüyüp gelişmesidir. Üniversite öğrencilerinin çoğalmasına eşit düzeyde gençlerin sıklıkla kullandığı mekânlar açılıyor ve caddeler daha işlek ve işlevsel duruma geliyor. Bu açıdan üniversite, şehrin ekonomik büyümesine katkı sağlıyor. Üçüncü boyut ise kültürel olarak, üniversite ve şehir arasında ciddi bir etkileşim olmasıdır. Türkiye’nin yahut dünyanın çeşitli yerlerinden Aksaray’a gelen öğrenciler hem şehri etkiliyor, hem de şehirden etkileniyor. Farklı kültürler doğal olarak şehre yansıyor. Bugün üniversitemizde 81 ilden gelen öğrenciler mevcut olduğu gibi, bunun yanı sıra Yurt dışından 57 ülkeden öğrenci, üniversitemizde eğitim almaktadır. Bu öğrencilerin Aksaray şehri potasında eritilmesi ve Aksaray şehrinin de bu süreçte yer alması büyük bir zenginliktir. Dördüncüsü de üniversitenin öncülük ettiği işlerin, şehrin iş yapma biçimi ve kapasitesine etkisidir. Mesela üniversitemizde 2017 yılında 8 istasyonda hizmet veren bisikletli ulaşım ağı kuruldu. Bu sistem, daha sonra belediyemizin de çalışmaları neticesinde şehir merkezine de kuruldu. Açıkçası böyle bir durum, ulaşım ile alakalı bir dönüşümün yaşanmasına katkı sağladı ve üniversitenin şehri etkilediği güzel bir örnek ortaya çıktı.

Bugün üniversitemizin bir taraftan şehir ansiklopedisini yayınlaması, yine 7 yıldır süregelen Aksaray Sempozyumunun mutad olarak her sene düzenlenmesi, Aksaray’ın şehitlerine ve gazilerine yönelik belgeseller, Aksaray’ın yaşayan değerleri ve Aksaray’ın müzik kültürü belgeseli üniversitenin şehre öncülük ettiği faaliyetlerdir. İşte bu faaliyetler üniversitenin öncülüğünde yapılmakla birlikte Aksaray şehrine yönelik müthiş bir hafıza oluşturulmasının da başlangıcıdır. Şehrimize olan vefa borcumuzu bu şekilde yerine getirerek bir katkı sunmaya çalışıyoruz. Bu noktada her anlamıyla çalışmalarımıza katkı sunan bütün arkadaşlarımı kutluyor sevgi ve saygılarımı sunuyorum...